

KAMET ETT KLER YERDEN UZAK B R KURUMDA ÇALI MANIN Ö RETMENLER N MESLEK VE ÖZEL YA AMLARINA ETK LER

EFFECT OF WORKING AWAY FROM HOME ON THE TEACHERS' PROFESSIONAL AND PRIVATE LIFE

Özgür ÖNEN¹Yasemin ALTINDAL DO ANER²

Ba vuru Tarihi: 19.09.2017

Yay,na Kabul Tarihi: 14.11.2017

DOI:10.21764/maeuefd.338917

Özet: Bu ara t,rman,n amac,, ikamet edilen yerden uzak bir kurumda çal, an ö retmenlerin ya ad, , sorunlar, ortaya ç,karmak ve bu sorunlar,n ö retmenlerin mesleki ve özel hayatlar,na nas,l yans,d, ,n, anlayabilmektir. Bu çal, mada nitel ara t,rma desenlerinden biri olan olgu-bilim kullan,lm, t,r. Veriler, 8 ana soru ve 11 sonda sorudan olu an yar, yap,land,r,lm, görü me formu ile Burdur'un X ilçesinde görev yapan ancak orada ikamet etmeyen 12 ö retmen ile yüz yüze görü me yap,larak elde edilmi tir. Bu görü meler sonucunda 5 ana kategori ve 16 temadan olu an Kategoriler ve Temalar tablosu haz,rlanm, ve bu tabloya göre analiz yap,lm, t,r. Görü me yap,lan ö retmenlerin neredeyse hepsi, kurumlar,na ula mada fizyolojik ve psikolojik olarak s,k,nt, ya ad,klar,n,, bunlar,n etkilerinin gün içerisinde de kendini gösterdi ini ifade etmi lerdir. Gün boyu evlerinden uzak olmalar,; beslenme düzenlerini, aile hayat, ve motivasyonlar,n, olumsuz etkiledi ini dile getiren ö retmenlerden bir k,sm,, maddi destek sa lanmas, durumunda mesle ini b,rakmak isteyeceklerini de dile getirmi lerdir. Ancak, ya ad,klar, yere yak,n bir kurumda çal, malar, durumunda ise mesleklerini b,rakmak istemeyeceklerini de ifade etmi lerdir. Sonuç olarak, bu ara t,rmadan ö retmenlerin ikamet ettikleri yere uzak bir kurumda çal, malar, ö retmenlerin hem özel hayatlar,n, hem de mesleki ya ant,lar,n, olumsuz etkiledi i anla ,labilmektedir. Dolay,s,yla, bu çal, mada ö retmenlerin ya ad,klar, sorunlar,n iyile tirilmesine yönelik çe itli çözüm önerileri geli tirilmi tir.

Anahtar Kelimeler: *Motivasyon, stres, i e ula mak için yolculuk yapma, okul konumu*

Abstract: The purpose of this study is to understand the problems faced by teachers who work in districts away from their homes and to understand its reflection on their professional and private lives. The phenomenological approach was preferred for this study. Data is gathered by semi-structured interview schedule that consists of 8 main and 11 sub-questions. In total 12 participants who work in a district away from their homes took place in the study after getting appropriate permission from their institutions. Data is presented according to five categories and 16 themes emerged after interviews. Almost every participant indicated that they have physiological and psychological problems, while they are going to their workplaces and this affects them during the day too. Some of the participants complain about their nutrition opportunities, and think their family life and motivation towards work is negatively affected by being far away from home. Some of the participants think of quitting the work if they have alternatives. However they also indicate that they stay at work if they have a position in nearby districts. As a result, it could be concluded that teachers' private life and professional life are negatively affected by working away from home. Additionally, suggestions gathered from the teachers were also discussed in this study.

Key Words: *Motivation, stress, daily trip to work, school location*

¹ Yrd. Doç. Dr. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, E İtim Fakültesi. Orcid No: 0000-0002-3715-7488

² Ö retmen MEB, Burdur Yaz,köy İlkokulu. Orcid No: 0000-0001-5696-3541

Giri

Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) atama ve yer de iştirme sistemindeki sorunlardan kaynaklı olarak bir takım sorunlar yaşanmakta ve bazı öğretmenler bu sebeple ikamet ettikleri yerden farklı bölgelerde çalışmak zorunda kalabilmektedirler (Öğretmenlerin 2.İl içi özür grubu atama sonuçları, açıklanmış, ilçe emri verilmedi, 2017). Hâlihazırda, atama ve yer de iştirme sistemi insanları ya adanmış yerden farklı bir yerde çalışmalarına sebep olabilmektedir. Bu nedenlerle, eğitim kolunda faaliyet gösteren sendikalar, zaman zaman MEB'den ilçe emri olarak tanımlanan, öğretmenlerin tayin istedikleri ilçenin milli eğitim müdürlüklerine görevlendirilmesi talebinde bulunmaktadırlar (Örneğin, Türk Eğitim-Sen, 2017; Eğitim-Sen, 2017). Ancak öğretmenlerin bu doğrultudaki beklentileri her zaman karşılanamamaktadır (Öğretmenlerin 2.İl içi özür grubu atama sonuçları, açıklanmış, ilçe emri verilmedi, 2017). Bu nokta da öğretmenlerin bir takım beklentilerinin veya hedeflerinin gerçekleştirilemediği söylenebilir.

Oysa hemen her birey (Custers & Aarts, 2010) ya da kurum (Eruemegbe, 2015) kendisine bir hedef belirler ve bu hedefe ulaşmak için çaba gösterir. Bireylerin ya da kurumların hedeflerine ulaşma sürecinde belli oranda motive olmaları, gerektiği ifade edilmektedir (Onay & Ergüden, 2011). Hedefe ulaşmak için gösterilecek olan performans, çalışanların motivasyon düzeyleri etkilemektedir (Çakar & Ceylan, 2005). Bu bağlamda, bireyi harekete geçiren ve davranışını istedik yönde, örgütün amaçları doğrultusunda yönlendiren süreçler olarak tanımlanan motivasyon (Yıldırım, 2007), çalışanların iyi bir performans sergilemesi ile kurumun istenilen hedefe ulaşmasını sağlama anlamında oldukça önemlidir (Altınkurt, Yılmaz & Erol, 2014). Eğitim örgütlerinde de motivasyon, hedeflere ulaşmada önemli bir faktör olarak düşünülebilir (Ada, Akan, Ayk, Yıldırım & Yalçın, 2013). Öğretmenlerin, eğitim örgütlerinin en önemli paydaşları ve iştirkenleri oldukları (Dipaola & Walter, 2003) dolayısıyla öğretmenlerin motivasyon düzeyleri ve bunun yaratabileceği olumlu ve olumsuz etkilerin örgütsel hedeflere ulaşmada göz ardı edilmemesi gereken bir unsur olduğu söylenebilir. Zira, öğretmenlerin motivasyon ve iştirken düzeylerinin yüksek ya da düşük olması, onların ortaya koyacakları hizmetin kalitesini etkileyebilmektedir (Cevit & Karadeniz, 2009; Kurt, 2005; Kocabaş & Karaköse, 2005). Bununla beraber öğretmenlik mesleğinin diğer mesleklere oranla iştirkenler üzerinde daha fazla strese sebep olduğu belirtilmektedir (Tutul & Çelik, 2002; Balaban, 2000). Farber (1984), stresin temelini oluşturan sorunların bazıları, işe yetersiz maaş, terfi etme güçlükleri, bir okuldan başka bir okula isteksiz tayinler olarak ifade etmektedir (Akt. Balaban, 2000). Beck ve Gargiulo (1983) da çalışan okulun türü ve özelliklerinin stres yaratıcı bir etmen olarak düşünülebileceğini belirtmiştir. Ayrıca öğretmenlerin, hizmet verdikleri yer, çevre koşulları ve beklenti düzeyleri gibi faktörler de stres yaratabilecek ve motivasyonu etkileyebilecek faktörlerdendir (Avaroğlu, Deniz & Kahraman, 2005). Kayabaş, (2008), yaşanan stres sonucu,

ö retmenin, öğrencilerine, işine ve diğer insanlara karşı, sevecenliğin azalabileceğini ve ayrıca mesleki rolünün gerektirdiği sorumluluklar, yerine getirmedeki etkililiğinin olumsuz yönde etkilenebileceğini ifade etmektedir. Bu yüzden öğretmenlerin, eğitim örgütlerinin hedeflerine ulaşabilmesi adına, hem fizyolojik hem de psikolojik olarak kendilerini iyi hissetmeleri ve motivasyonlarının olumsuz etkileyebilecek stres faktörlerinin asgari düzeye indirilmesi gerektiği söylenebilir (Bakır, 2012).

Yukarıda belirtildiği gibi çeşitli faktörler öğretmenlerin motivasyon düzeylerini düşürebilmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) atama ve yerleştirme sistemindeki sorunlar da bu faktörlerden biri olarak değerlendirilebilir. Çünkü mevcut durumda, atama ve yerleştirme sistemi insanlarımıza karşı, yerden farklı bir yerde çalışmalarına sebep olabilmektedir. Örneğin, X ilinde bir sınıf öğretmeni, eğitim durumu özrünü kullanarak eğitim bulduğu Y iline gelmekte; fakat Y il merkezinde açık norm bulunmadığı için Y iline bağlı bir ilçeye ataması yapılabilmektedir. Böylece, yerden farklı bir yerle im merkezinde görev yapmak zorunda kalabilmektedir. Özellikle bazı öğretmenlik alanlarında açık norm olmaması, sonucu herhangi bir kuruma ataması yapılan bir öğretmen yıllarca ikamet ettiği yerde görev yapamamakta, uzun mesafeli yolculuklara katlanarak çalışmak zorunda kalabilmektedir. Uzun süre zor şartlar altında, yerden görev yaptıkları kuruma gidip gelmenin öğretmenler için yararlı etkiler oluşturduğunu söylenebilir. Bu durum, öğretmenlerin yorgunluk, uykusuzluk ve çeşitli psikosomatik rahatsızlıklarla dolayısıyla öğretmenlerin yanı sıra fiziksel ve psikolojik gerginlik, öğrencilerine ilgilerinin azalması veya öğrencilerine sunduğu hizmetlerin kalitesinin düşmesine ve mesleklerinden soğumalarına neden olabilmektedir (Gündüz, 2005). Örneğin, Erzurum il merkezinde ikamet eden ve görev yaptığı yere gidi geli yapmak durumunda kalan bir öğretmenin birkaç aylarında hava muhalefeti nedeniyle kurumuna ulaşması ciddi sorunlar teşkil edebilir. Öğretmenin yolda yaşamı tedirginlik ve geç kalma endişesi stres yaratabilecek unsurlar olarak düşünülebilir. Bir başka açıdan düşünüldüğünde, öğretmenlerin kurumlarına ulaşmak için yaptıkları yolculuk, öğretmenleri yorabilmekte ve fiziksel olarak etkileyebilmektedir.

Tüm bunların öğretmenlerin motivasyonunu etkileyen faktörler olduğunu söylenebilir. Ayrıca öğretmenlerin görev yaptıkları yerden uzakta yaşamaları bir sonucu olarak beslenme, güvenlik ve aile gibi ihtiyaçlarının tam olarak karşılanmaması, Maslow'un (1943) ihtiyaçlar hiyerarşisi göz önüne alındığında motivasyonlarının düşürücü faktörler olarak ele alınabilir (akt. Yılmaz, 2009). Aslında sadece Maslow'a (1943, akt. Yılmaz, 2009) göre değil, Alderfer'in (1972, akt. Alkaya ve Öztürk, 2009) ERG teorisine göre de belirtilen durumların motivasyonu düşürücü etmenler olduğunu söylenebilir. Alderfer (1972), Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisini, varoluş ve gelişme

olarak 3 ba 1, k alt, nda toplam, t, r (akt. Alk, & Öztürk, 2009). Alk, ve Öztürk (2009), ERG teorisi bu 3 ba 1, , n (Existance, relatedness, growth) ba harflerinden olu tu unu ifade etmektedir. Örne in, beslenme ve güvenlik basamaklar, Alderfer'ın teorisinde var olu ba 1, , alt, nda toplanmaktadır (eker, 2015). Buna paralel olarak Gawel (1997), ö retmenlerin güvenlik ve sosyal ihtiyaçlarla daha çok ilgili oldu unu ifade etmektedir. Ayn, ekilde Herzberg'ın (1959) motivasyon hijyen teorisi de çal, ma ko ullar, n, n kötü olmas, ve ücretin i görenleri tatmin etmemesi gibi sebeplerin motivasyonu dü üren faktörler aras, nda oldu unu öngörmektedir (Akt. Kurt, 2005). Sonuç olarak ö retmenlerin çal, makta olduklar, kurumlara ula mada ya am, olduklar, sorunlar, n motivasyon düzeylerini etkilemesi beklendik bir durum olarak kar , m, za ç, kmaktadır.

Yukar, da ifade edilenlerin yan, s, ra alanyaz, n incelendi inde, ö retmenlerin motivasyonlar, n, dü üren faktörlerle ilgili birçok ara t, rma oldu u görülmektedir. Örne in Ta kaya, Turhan ve Yetkin (2015), k, rsal bölgelerde görev yapan ö retmenlerin kurumlar, na ula mada s, k, nt, ya ad, klar, n, ifade etmektedir. Özp, nar ve Sarpkaya (2010) da, k, rsal kesimde görev yapan ö retmenler ile ilgili yapt, klar, ara t, rmada, ö retmenlerin kültürel faaliyetlerden yoksun kald, klar, n, , bar, nma problemi ya ad, klar, n, ve ruh halleri ile motivasyon düzeylerinin olumsuz etkilendi ini ifade etmi lerdir. Ayr, ca, Yerlikaya (2000), çal, ma ortam, n, n ko ullar, ve kurumlar, n, n merkeze uzak olmas, gibi faktörlerin ö retmenlerin ya ad, , sorunlar aras, nda yer ald, , n, belirtmektedir. Bunun yan, s, ra Palavan ve Donuk'ın (2016) yapt, , ara t, rmada, ö retmenlerin bir k, sm, n, n, ula , mdan kaynakl, zaman kayb, ya ad, klar, n, ve bunun ö retmenleri olumsuz olarak etkiledi ini tespit etmi lerdir. Bu ara t, rmalar genel olarak ö retmenlerin motivasyonlar, n, ya da i doyumlar, n, etkileyen faktörlere odaklanm, nicel çal, malard, r. Palavan ve Donuk (2016), bu sorunlar, n tespitine yönelik bir nitel çal, ma yapm, olsalar da gidi geli yapan ö retmenlere odaklanmaktan ziyade genel olarak k, rsal bölgelerde görev yapan ö retmenlerin sorunlar, na odaklanm, t, r. Bu sebeple, ilgili örneklem gruplar, n, n bir k, sm, zaten kurumlar, n, n bulundu u yerde ikamet etmekte idirler, bu ö retmenlerin hepsi i yerlerine gidi geli yapmak durumunda de ildirler. Ancak ikamet ettikleri yerle im merkezinden uzak bir yerde görev yapan ö retmenlerle yap, lan bu ara t, rma ile uzak mesafelere sürekli git gel yapman, n ö retmenler üzerinde ne gibi etkisi oldu u ve bunun mesleki hayatlar, na nas, l yans, d, , na odaklan, lmaktadır. Dolay, s, yla görev yapt, klar, yer ile ikamet ettikleri yerin farklı merkezlerde olmas, ndan kaynaklanan sorunlar, n tespit edilerek, ö retmenlerin motivasyonunu ve performans, n, ne yönde etkiledi ini, mesleki tükenmi liklerine neden olabilecek bir unsur olup olmad, , n, anlayabilmek önem arz etmektedir. Neticede, daha önce de bahsedildi i üzere, tam olarak say, s, n, belirlemek zor olmakla beraber, birçok ilde bu ekilde gidi -geli yapmak zorunda olan ö retmenlerin varl, , söz konusudur. Bu do rultuda e itim i kolunda faaliyet gösteren sendikalar, zaman zaman MEB' den

ilçe emri olarak tan,mlanan, ö retmenlerin tayin istedikleri ilçenin milli e itim müdürlüklerine görevlendirilmesi talebinde bulunmaktadırlar(Örne in, Türk E itim-Sen, 2017; E itim- , 2017). Elde edilen veriler sayesinde, ö retmenlerin ne tür sorunlar ya ad, ,n,n tespit edilmesi öncelikli olarak, MEBø,n,n bu nokta da karar verici durumunda olan organlar, aç,s,ndan yol gösterici olarak de erlendirilebilir. Yine bu ara t,rma, ö retmenlerden elde edilen öneriler do rultusunda MEBø,n,n yerel düzeydeki yönetim kademeleri (Okul müdürlükleri, İlçe Müdürlükleri) için olası öneriler getirilmesi aç,s,ndan önemli olarak de erlendirilebilir. Bu durumdaki ö retmenlerin sorunlar,n,n tespiti, olası önerilerde dikkate alınarak çözümlenmeye çalışıl,ır ise ö retmenlerin daha istekli olacağı, en az,ndan daha az sorunla görev yerlerinde çalışacaklar, dü ünülebilir. Bununla beraber, ö retmenlerin mesleki ya ant,lar,n, etkileyen faktörlerin tespiti hem alan yaz,n aç,s,ndan hem de gelecek ara t,rmalar aç,s,ndan da önemli kabul edilebilir. Olası sorunlar,n tespiti, özellikle i do yumu, performans gibi faktörlerin incelendi i çalış,malarda kontrol edilmesi veya ara t,rmaya dahil edilmesi gereken faktörler olarak ara t,rmac,lar,n dikkatine sunulabilir.

Ara t,rman,n Amacı,

Bu ara t,rman,n amacı,, Milli E itim Bakanl ,na bağlı devlet okullar,nda görev yapan ö retmenlerin, ya ad,klar, yerleşim merkezi ile çalış,t,klar, kurumun farklı yerlerde olması, sebebi ile ne tür sorunlar ya ad,klar,n, ve bu sorunlar,n ö retmenlerin hem i ya ant,lar,n, hem de i d, ,nda bireysel ve ailevi ya ant,lar,n, nasıl etkiledi ini, ö retmenler üzerinde motivasyonu düşürücü bir unsur olup olmadığı, n, anlayabilmektir. Ö retmenlerden mevcut problemlerin iyileştirilmesi için tavsiyeler alınması, ve buna bağlı olarak da çözüm önerileri geliştirilmesi hedeflenmiştir. Bu amaç do rultusunda, çalış,man,n problem cümlesi, "Ö retmenlerin çalış,t,klar, kurumun, ikamet ettikleri yerleşim merkezinden ayrı bir yerde olması, ve kurumlar,na ulaşmak için yolculuk yapmak zorunda kalmaları, özel ve mesleki hayatları,n, nasıl etkilemektedir?" şeklinde tanımlanmıştır.

Yöntem

Bu çalış,mada, nitel ara t,rma desenlerinden olan olgu-bilim (fenomenoloji) deseni uygun görülmüştür. Olgu-bilimi, bireylerin gerçeği nasıl algıladıkları, ve bu algılarına ilişkin bireylerin deneyimlerine odaklanarak, kişilerin bu olguya yönelik çözüm önerileri geliştirmelerine katkı sağlamaktadır (Yıldırım & Şimşek,2011).Veriler, 8soru ve 11sonda sorudan oluşan yapılandırılmış görüşme formu ile yüz yüze görüşme tekniği kullanılarak elde edilmiştir.

Çalışma Grubu

Bu ara t,rmada sadece ikamet ettikleri yerden uzakta bir eğitim kurumunda görev yapan ö retmenlerin yaşam, oldukları sorunlara odaklanıldı, için amaçlı, örnekleme yöntemi ile çalış,ma

gurubu oluşturulmuştur. Araştırmanın problemine ilişkin olarak homojen bir grup oluşturuldu için amaçlı, örnekleme yöntemlerinden benzer örnekleme tekniğine başvurulmuştur. Benzer örnekleme araştırmanın problemiyle ilgili olarak evrende yer alan benzer niteliklere sahip bir alt gruptan ya da durumundan örneklem oluşturulmasıdır (Büyüköztürk, 2012). Bu çalışmada grubunda yer alan benzer nitelik ise ikamet edilen yerden uzakta görev yapıyor olmalarıdır. Benzer örneklem için Burdur'un 60 km uzaklığındaki bir ilçesinde çalışılan, ancak orada ikamet etmeyen öğretmenlerin listesi temin edilmiş ve 12 öğretmen ile görüşme yapılmıştır. Bu öğretmenlerin, beş tanesi erkek, yedi tanesi ise kadındır. Öğretmenlerin genel yaş aralığı, 30-35 ekindedir. Üç katlı, çocuk sahibi de ilken, diğer dokuz katlı, bir veya iki çocuk sahibidir. Bu araştırma Burdur'un X ilçesinde ikamet etmeyen öğretmenlerle ve elde edilen bilgiler geliştirilen yapılandırılmış görüşme formu ile sürdürülmüştür. Gizliliği sağlamak adına ilçenin ismi saklı tutulmakla beraber, ilçeye ilgili veriler ilçenin tahmin edilebilirliğini düşürmek amacıyla net olarak verilmemiştir. Bu doğrultuda, ilçenin il merkezine uzaklığı, 50-100 km arasıdır ve yolu tamamen asfalttır. İlçede genel olarak tarım ve hayvancılık yapılmaktadır ve nüfusu 20000'in altındadır. Görüşme yapılan öğretmenlerin yapılandırılmış görüşme formundaki sorulara içtenlikle cevap verdiği varsayılmıştır.

Veri Toplama Aracı ve Süreci

Öncelikli olarak öğretmenlerin mesleki hayatları, etkileyen faktörlerle ve zorunlu hizmet bölgelerinde görev yapmakta olan öğretmenlerle ilgili alanyazın taraması yapılmıştır. Ayrıca Burdur'un X ilçesinde görev yapan öğretmenlerle araştırma veri toplama aracı hazırlanabilmesi için ön görüşme yapılmıştır. Yapılan alanyazın taraması ve görüşme sonrasında yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmış ve eğitim yönetimi alanından doktora düzeyinde eğitime sahip üç uzmandan görüş alınmıştır. Uzman görüşleri değerlendirildikten sonra, elde edilen öneriler doğrultusunda görüşme formu üzerinde, anlatım karmaşasına sebep olan sözcüklerin yeniden düzenlenmesi, sorunun daha iyi anlaşılmasına yardımcı olacak iki yeni sonda sorusunun eklenmesi gibi değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Geliştirilen öğretmenlerin fikir ve önerileri tekrar alındıktan sonra yapılandırılmış görüşme formunun son ekli verilmiştir. Son değişiklikler genel olarak cümlelerin ifade ediliş şekliyle ilgili olup (Örneğin; öğün içerisinde bu dersiniz varsa bu vaktinizi nasıl değerlendiriyorsunuz? yerine, okulda bu dersiniz olduğunda bu bölüme nasıl değerlendiriyorsunuz? şeklinde bir değişiklik olması yine öğirmekle yükümlü olduğunuz kaç ders vardır? sorusu yerine haftalık ders saati yükünüz kaçtır? ifadesi kullanılmıştır. Sonuç olarak, demografik bilgilerle ilgili sorular hariç tutulduğunda, sekiz ana soru, on bir sonda sorusu

olu turulmu tur. Son formun genel olarak anlaşılabilir bulunması, üzerine uzman ve öğretmen görüşleri alındıktan sonra herhangi bir deşiklik yapılmamıştır.

Görüşmeler yapılmadan önce, öğretmenlere araştırmanın amacı, hakkında bilgi verilmesi ve görüşmeler yapılması, için her bir öğretmenin en uygun gün ve saatlerinin ne zaman olabileceği ile ilgili bilgi alındı, t.r. Görüşmeler, öğretmenlerin ve okul yönetiminin işlerini ve eğitim-öğretimi aksatmayacak şekilde yapılmıştır. Her bir öğretmenle yapılan görüşmeler ses kayıt cihazına alındı, ve sonrasında yazılı hale getirilmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmanın güvenilirliğini artırmak amacıyla, McMillan'ın (2000, akt. Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2014) önerileri doğrultusunda güvenilirliği artırmak için bir takım tedbirler alındı, t.r. Öncelikli olarak tüm görüşmeler tek bir araştırmacı tarafından gerçekleştirilerek araştırmacı deşiklikten ortaya çıkabilecek farklılıkların önlenmesi hedeflenmiştir. Görüşmeler gerçekleştirildikten sonra, hiçbir deşiklik yapılmadan yazılı hale getirilmiştir, ardından katılımcılarla yazılı metinlerin doğruluğunu teyidi gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar yazılı metinleri genel olarak onaylamış, anlatım deşiklikleri nitelikte herhangi bir deşiklik gereksinimi belirtmemişlerdir, bu nedenle be katılımcıya katılımcı deşiklik yapılmaması yeterli görülmüştür. Temalar ve kategoriler her iki araştırmacı tarafından ayrı ayrı belirlenmiştir, daha sonra bir araya getirilmiştir ve uyumsuzluklar kontrol edilmiştir. Araştırmacılarından biri beklenti ve taleplerle ilgili olarak beklentilerin türüne göre bir tema ve kategori tanımlaması yapmış, deşiklik ise beklentinin hangi payda tarafından karşlanması gerektiğine dair bir tanımlama gerçekleştirilmiştir. Sonuçta farklı düzeydeki payda laraya yol gösterici olabileceği de dünümlenerek, bu doğrultuda temalar oluşturulmuştur. Ayrıca deşiklik temalarda adlandırılan farklılıklar olduğu (Örneğin, bir araştırmacı iş hayatını, ifadesini deşiklik araştırmacı mesleki hayat ifadesini tercih etmiştir; yine bir araştırmacı sosyal yaşam ifadesini tercih ederken deşiklik özel hayat ifadesini tercih etmiştir) görülmüştür. Araştırmacılar bu noktada tekrar bir araya gelerek içeriği en iyi yansıtılabilecek şekilde üzerinde tartışarak son karar vermişler ve bu doğrultuda taslak tablo oluşturulmuştur. Ayrıca katılımcı teyidi gerçekleştirilirken, ortaya çıkan temalar ve bu doğrultuda oluşturulan kategorilerde katılımcılarla paylaşılması ve onların oluşturulan tema ve kategorileri yerinde bulduğunu belirlenmiştir. Oluşturulan kodlama, tema ve kategori tablosu araştırmacıların haricinde farklı bir kurumda çalışan daha önce tez çalışmış, da dâhil olmak üzere birçok nitel araştırmacıya yapmış olan bir başkaca araştırmacıya gönderilerek kontrol edilmesi istenmiştir, elde edilen öneriler doğrultusunda son hali oluşturulmuştur. Yine bulgular yorumlanırken, her bir kategoride ve temada katılımcıların ifadelerinden hiçbir deşiklik yapılmadan örnekler sunulmasına dikkat edilmiştir.

Nitel ara tırmalarda da nicel ara tırmalarda oldu u gibi, d, geçerlilik sonuçlar,n genellenebilirli i ile ilgili bir durumdur (Büyüköztürk vd., 2014). Bu ara tırmaların sonuçlar,, ara tırmaların do as, gere i sadece ara tırmaların gerçekleştirildi i Burdur'un X ilçesindeki öğretmenlerle s,n,rı, tutulabilir. Çünkü her ilçenin merkeze uzaklı ı, ulaşım ve beslenme imkanları, de i iklik gösterebilmektedir. Ancak benzer koşullara sahip ilçelerde benzer artılar altında çalış, an öğretmenler için genellemeler yapılması, koşulların benzerli i de erlendirilerek okuyucu tarafından yapılması gerekmektedir.

Verilerin Analizi

Ö retmenlerle görüşmeler yapıldıktan sonra ses kayıt cihazından görüşmeler dinlenerek üzerinde hiçbir de i iklik yapılmadan rapor haline getirilmiştir. Görüşme yapılan öğretmenlerin isimlerinin gizli kalması, adına her bir katılımcıya bir sayısal sembol ve cinsiyeti belirtmek amaçlı olarak erkek katılımcılar için "EØ" kadın katılımcılar için ise "KØ" harfi atanmıştır. Görüşülen öğretmenlerden be i erkek, yedisi ise kadındır. Verilerin içerik analizine tabi tutularak, görüşmelerde ortaya çıkan kodlamalardan Kategoriler ve Temalar tablosu oluşturulmuştur. İçerik analizi, betimsel analiz sonucunda elde edilen verilerden yola çıkarak kavramların, temaların ortaya çıkarılması olarak tanımlanabilir (Yıldırım & Şimşek, 2011)

Bulgular ve Yorum

Yapılan görüşmeler doğrultusunda 5 ana kategori altında 16 ayrı tema ve her bir temanın altında kodlamalar, içeren bir tablo oluşturulmuştur. Aşağıda verilen tabloda ana kategoriler; ulaşım, beslenme, bireysel ve aile hayatı, mesleki hayat, beklenti ve talepler başlıklar, mevcuttur. Görüşmelere göre her bir kategori de erlendirilmiştir.

Tablo 1.

Kategoriler ve Temalar

Kategoriler	Temalar	Kodlar
Ulaşım	Ulaşım Tercihi	ahsi Araç Servis Aracı
	Uyanma Saati	Erken Uyanma
	Ulaşım Maliyeti	Maddi Etki
	Güvenlik	Tek eritli Yol oförlerin Kural halleri
	Konfor	Konfor artıları, Fiziksel Etki
Beslenme	Günlük Beslenme	Düzensiz Beslenme

	Sa l, a Etkisi	Fiziksek Rahats,zl,k Ya ama
Bireysel ve Aile Ya ant,s,	Aile Hayat,	Aileyle Ortak Zaman Geçirme
	Özel Hayat	Bireysel Zaman
Mesleki Hayat	Kurumu Tercih Sebebi	Zorunlu Hizmet Yükümlülü ü
	Hafta ç i Zaman Çizelgesi	Hafta ç i Her gün Hafta ç i Bo Gün
	Performans,na Etkisi	Ön Haz,r,l,k Ders D, , Etkinlik Ö renciye Yans,mas,
	Mesleki Ba l,l,k	Mesle ini Sevme ten Ayr,lma ste i
	Merkez Te kilat (MEB)	Maddi Destek Sa lanmas, Yer De i ikli i
Beklenti ve Talepler	Ta ra Te kilat, (lçe Milli E itim ve Okul Müdürlü ü)	Ders Program,
		Fiziki Ko ullar
		Meslekta lar ile li kiler
		Ders D, , Etkinlik
	Di er Payda lar	lçenin Sosyo-Kültürel Yönde Geli tirilmesi Beslenme mkanlar,n,n Çe itlendirilmesi Servis Arac, ve oförlerinin De i mesi Sefer Saatlerinin Düzenlenmesi

Ula ,m

Burdur'un X ilçesinde çal, an ve orada ikamet etmeyen 12 ö retmen ile yapılan görüşmeler sonucunda, ö retmenlerden dördünün ahsi araçlar,yla, di erlerinin ise ö retmen servis arac,yla kurumlar,na ula ,m sa lamakta olduklar, belirlenmi tir. Servisle ula ,m sa layan ö retmenlerin servis ko ullar,ndan memnun olmad, , anla ,lmaktad,r. Öncelikli olarak servis araçlar,n,n ya ad,klar, ehirdede sabit güzergahlar,n,n olmas, nedeniyle baz, ö retmenler buradaki duraklara ulaşmak için fazlaca yürümek zorunda kald,klar,n, ifade etmi lerdir. Hatta 9K kodlu ö retmen, ÷÷í *Dura a yürüme mesafesi 10-15 dakika, sabahlar, kendi arac,m la dura a ç,k,yorum.øø* ekinde ya ad, , durumu anlatm, t,r.

Ö retmenlerin neredeyse hepsi çal, t,klar, kuruma ulaşabilmek için harcad,klar, yol masraf,n, külfetli bulduklar,n, belirtmi lerdir. Sadece 3K kodlu ö retmen, ula ,m ücretinin maddi külfet te kil edip etmedi iyle ilgili kendisine yöneltilen soruya; ÷÷ *De il, yak,n mesafede oldu um içinøø* ekinde cevap vermi tir. Geriye kalan ö retmenlerden üçü ise ula ,m masraf,ndan dolayı,

motivasyonlar,n,n k,r,ld, ,n, ve hatta bazen okula gelme isteklerinin azald, ,n, vurgulam, lard,r. Bunlardan 4E kodlu ö retmen, ÷Bazen unu dü ünüyorum: Ya bugün okula gitmesem alaca ,m ek ders paras, u kadar, verece im yol paras, u kadar. Bazen okula gitmemek daha karl, geliyor banaøø cümlesiyle durumunu özetlemi tir. 9K kodlu ö retmen ise, ÷İ Bugün gitmesem ne kayb,m olur diye bazen dü ünüyorum.øø ifadesini kullanm, t,r. Ayr,ca 8K kodlu ö retmen de, kendisine yöneltilen soruyu, ÷İ Ciddi bir maddi külfet. Merkezde ya ayanö retmenlerle bizi k,yaslayacak olursan,z, en az,ndan bir 300 tløye yak,n ekstra masraf oluyor, tabi merkezde çal, an için 300 tl kar olmu oluyor bu durum. øø ekinde cevaplama, t,r. Bunlar,n d, ,nda, 11K kodlu ö retmen ise, ÷Günlük ortalama 12 lira yol masraf, oluyor. Bunu da aya vurursak hemen hemen 250 liraya, 250 lira bir yol masraf, ay,rnak zorunday,m. O da ö retmen maa ,n, dü ündü ümüz zaman %10 u ediyor. Bence ciddi bir külfetø ekinde maddi olarak kendisini etkiledi ini belirtmi tir.

Görü me yap,lan birçok ö retmen, kurumlar,na ula mak için yapt,klar, yolculu un hayati bir risk ta ,d, ,n,, can güvenliklerinin tehlikede oldu unu dü ünmektedir. Bu ö retmenlerden baz,lar, güvenlik sorunlar,n, yolun tek eritli olmas,na ba lamaktad,rlar. Örne in, 4E kodlu ö retmen, ÷İ imdi trafikte ilerliyorsun, sabah,n erken saatlerinde yo unluk oluyor yolda. Tek eritli bir yol olmas, s,k,nt,. Trafikte milletin kurallara hassasiyet göstermemesi, büyük s,k,nt,. Her eyden önce can güvenli imizi tehlikeye at,yormu uz gibime geliyor.øø ekinde ya ad, , tedirginli i anlatm, t,r. 6E kodlu ö retmen de, ÷Riskleri var. Bir de bölünmü yol da de ilí øø ekinde yolun tek eritli olmas,ndan ya ad, , tedirginli i ifade etmi tir. Bunlar,n yan, s,ra 10K kodlu ö retmen de, ÷Yollar,n tek eritli olmas,ndan dolayı, hatal, sollamalarla çok sars,l,yoruz.øø ekinde durumu belirtmi tir.

Ö retmenlerin ula ,mda ya ad, , bir di er sorun ise oförlerin kural ihlalleridir. 1E, 4E ve 6E kodlu ö retmenler, baz, servis oförlerinin araba kullan, tarz,n, be enmediklerini, onlar arac, kullan,rken tedirginlik ya ad,klar,n, dile getirmi lerdir. 1E kodlu ö retmen, ÷İ oförlerle bazen s,k,nt, ya ,yoruz, oförler bazen dikkatsiz kullan,yor.øø ekinde tedirginli ini belirtmi tir. 4E kodlu ö retmen de, ÷ oförün biri kötü kullan,yor, virajlar, sert giriyor. Bunun kulland, , gün çok yoruluyoruz. Hatta arkada lardan baz,lar, yeter art,k midemiz bulan,yor diye uyar,yor.øø ekinde oförlerle ilgili s,k,nt,y, dile getirmi tir. Kurumunda görev yapan bir grup arkada ,yla birlikte ahsi araçlar,yla ula ,m sa layan 6E kodlu ö retmen de,÷ Baz, arkada lar,m,z uyuklu bir ekilde yola ç,km, oluyor. ster istemez insan tedirgin oluyor øø ifadesini de kullanm, t,r.

Tüm bu sorunlar,n d, ,nda ö retmenlerin bir k,sm, da k, artlar,nda ula ,m,n daha zorlu oldu unu ifade etmi lerdir. Örne in, 6E kodlu ö retmen ÷K, ta buzlanma oluyor, kar oluyorí øø ekinde k, artlar,nda ula ,m,n daha zorlu oldu unu ifade etmi tir. 10K kodlu ö retmen de ula ,mla ilgili

ya ad, , sorunlardan birini, ÷K, ,n çok zor oluyor.øø ifadesini kullanarak belirtmi tir. Ayr,ca, 1E kodlu ö retmen de dura a ula ,rken ÷K, ,n özellikle so uk havalarda olumsuz etki yarat,yor.øø ekinde ya ad, , sorunu anlatm, t,r.

Ula ,mla ilgili ö retmenlerin ya ad, , bir ba ka sorun ise servis araçlar,n konforuyla ilgilidir. Ö retmenlerin büyük bir k,sm, araçlar,n eski ve bak,ms,z oldu unu ifade etmi lerdir. Bu ö retmenlerden baz,lar, araçlarda ,s,nma sorunu ya ad,klar,ndan ikayetçilerdir. Örne in, 1E kodlu ö retmen, ÷Bizim bu servisler çok kötü durumda. Is,nma problemi oluyor.øø ekinde ya ad, , s,k,nt,y, dile getirmi tir. 2K kodlu ö retmen de, ÷Bazen ü üyoruz servis araçlar,nda, ,s,nma sorunu var.øø, 11K kodlu ö retmen ise, ÷K, ,n biraz da so u un etkisiyle bazen ü üyoruz. Bazen de serviste kalorifer fazla aç,l,yor ve insan,n uykusu geliyor. Uyumamaya çal, ,yorum çünkü uyudu um zaman kendimi toplayam,yorum.øø ekinde ya ad,klar, durumu ifade etmi lerdir. Is,nma probleminin d, ,nda ise 10K kodlu ö retmen, ÷Dolmu lar, ö renciler de kulland, , için çok temiz olmuyor.øø diyerek servis araçlar,nda hijyenin olmad, ,ndan bahsetmi tir.

Kurumlar,na ula mak için servis arac,n, tercih eden ö retmenlerin ço u fiziksel olarak olumsuz etkilendi ini dile getirmi lerdir. Örne in, 1E kodlu ö retmen, ÷Mide bulant,s, oluyor.øø, 2K kodlu ö retmen, ÷İ Yorgunluk hissediyoruz, çok y,pran,yoruzí øø, 4E kodlu ö retmen, ÷İ u ultu oluyor kula ,m,zda süreklií øø; 8E kodlu ö retmen, ÷Dönü te giderken ciddi ekilde ba a r,s, oluyor. Bunun için de ilaç içmek zorunda kal,yorum.øø ekinde ya ad,klar, fiziksel rahats,zl,klardan bahsetmi lerdir.

Ula ,m kategorisini genel olarak de erlendirmek gerekirse, geli gidi yapan 12 ö retmenin çe itli sebeplerden (yolculu u risk olarak görme, fiziksel rahats,zl,klar ya ama, ula ,m masraf,)dolay, memnun olmad,klar, kanaatine var,labilir. ikâyetçi olduklar, konular,n ba ,nda ula ,m,n getirdi i maddi külfet vard,r. Ö retmenler, ald,klar, ek ders ücretlerinin ya da maa lar,n,n belli bir k,sm,n, ula ,ma harcad,klar, için bazen bo a çal, ,yormu hissine kap,ld,klar,n, ve bazen de kuruma gelmeye isteksiz olduklar,n, belirtmi lerdir. Ayr,ca kurumlar,na ula mak için yolculuk yapmak zorunda olduklar,n, ve bu sürecin onlar, yordu unu da ifade etmi lerdir. Servis ile geli gidi yapan ö retmenlerin, servislerin bak,ms,z ve eski olmas, sebebiyle, araçlarda ü üdüklerini ve ba a r,s,, mide bulant,s, gibi fizyolojik problemler ya ad,klar,n, dile getirmi lerdir. Servis oförlerinin araba kullan, tarzlar, da zaman zaman psikolojik olarak ö retmenleri olumsuz yönde etkilemektedir. Hem özel arac,yla gelip giden hem de servis arac,n, kullanan ö retmenlerin memnun olmad,klar, ortak noktalar, ise; kurumlar,na ula mak için kulland,klar, yol güzergah,n,n tek eritli ve i lek bir yol olmas,d,r.

Beslenme

Görül me yapılan 12 ö retmenden be i, çal, t,klar, günlerde evlerinde kahvalt, yapma f,rsat, bulamad,klar,n,, dört ö retmen ise nadiren de olsa kahvalt, yapt,klar,n, belirtmi lerdir, kalan üç ki i ise evlerinde düzenli kahvalt, yapabildiklerini dile getirmi lerdir. Kahvalt, yapma imkan, olmayanlardan biri olan 6E kodlu ö retmen, *“İster istemez erken ç,kt, ,m,z için kahvalt, yapam,yoruz, kahvalt, yapamad, ,m,z için bir ö ün atlam, oluyoruz”* ifadesini kullanm, t,r. Bir di er ö retmen de (9K), *“Sabah dedi im gibi çok erken saatte ç,k,yoruz. O saatte kahvalt, yapam,yoruz.”* diyerek kahvalt, yapma imkan, bulamad, ,n, belirtmi tir. 11K kodlu ö retmen de, asl,nda kahvalt, yapmay, çok sevdi ini ve hatta bunun sa l,k için gerekli oldu una inand, ,n, ancak sabahlar, zaman,n k,s,tl, olmas, sebebiyle kahvalt, yapamad, ,n, belirtmi tir. Toplamda sekiz ö retmen (1E, 2K, 4E, 6E, 7E, 8K, 9K ve 11K kodlu ö retmenler) ki bunlar,n aras,nda evde kahvalt, yapabilenler de dahil, ayaküstü kahvalt, ö ününü geçi tirdiklerini söylemi lerdir. Öyle ki, 4E kodlu ö retmen, kendisine bu konuyla ilgili yöneltilen soruyu *“Kahvalt,y, okulda, yolda, nerede denk gelirse orada yap,yorum.”* ekinde cevaplam, t,r.5K kodlu ö retmen de, kahvalt, yap,p yapamad, ,yla ilgili soruyu *“Kantinden geçi tiriyorum”* diyerek cevaplam, t,r.

Ö retmenler beslenmeyle ilgili olarak ö le yeme i konusunda da sorun ya ad,klar,n, beyan etmi lerdir. Be ö retmen (3K, 4E, 5K, 10K ve 12K kodlu ö retmenler) genellikle okul yemekhanesinden yediklerini belirtmi lerdir, di er ö retmenler ise gerek okul kantini gerekse lokantadan fast food tarz, haz,r yiyeceklerle bu ö ünü geçi tirdiklerini dile getirmi lerdir. 4E kodlu ö retmen, *“te kantinden, okuldaki ç,kan yemeklerden bir ekilde karn,m,z, doyurmaya çal, ,yoruz”* diyerek genelinin ya ad, , durumu özetlemi tir. Okul kantininden beslenmesini kar ,layan 6E kodlu ö retmen de, *“Kantinden tost türü eyler yiyoruz, s,v, eyler tüketmiyoruz. Bu da bir problem yani.”* ifadesiyle ya ad, , bu durumdan ho nut olmad, ,n, ifade etmi tir. Ayr,ca, 9K kodlu ö retmen, bran , gere i ilçede ö len 12.30a kadar çal, makta oldu unu ve mesai bitiminden hemen sonra da servis arac,na binip ikamet etti i yere do ru yola ç,kt, ,n, dolay,s,yla ö le ö ünü de düzenli bir ekilde yapmad, ,n, belirtmi tir.

Bu ba lamda, toplamda dokuz ö retmenin, gün içi beslenme ko ullar,ndan memnun olmad,klar, söylenebilir. 1E ve 6E kodlu ö retmenler, gerek okulda gerekse ilçe genelindeki beslenme imkanlar,n,n k,s,tl, oldu unu belirterek durumdan ho nut olmad,klar,n, ifade etmi lerdir. Örne in, 1E kodlu ö retmen *“Okulda beslenme imkan, çok zor.”*; 6E kodlu ö retmen ise, *“Ak am yeme inde ister istemez daha fazla yükleniyoruz. Günlük do ru düzgün bir ey tüketmedi imiz için”* ifadesiyle ya ad,klar, durumu ifade etmi lerdir. Ayr,ca 8K kodlu ö retmen de, *“Eve gitti in zaman yemek yapmas, ba l, ba ,na dert. Hele ki k, günleri çok daha s,k,nt,l, bir durum oluyor.”* ifadesiyle ak am ö ününde de s,k,nt, ya ad, ,n, ifade etmi tir. Ak am ö ününde de s,k,nt,

ya ayan bir di er ö retmen (12K), *“İ 2 güne bir 3 güne bir ancak yemek yapabiliyorum. O da yorgunluk durumuna ba l,. Ço u zaman d, ar,dan yiyoruz. Çünkü eve vard, ,m,zda saat baya bir ilerlemi oluyor .”*diyerek ya ad, , durumu anlatm, t,r. 3K kodlu ö retmen de , *“Ak amlar, da yorgun oldu un için rahat bir ekilde bir eyler haz,rlayam,yorsun, geçi tirmelik bir evre oluyor yani.”*diyerek ya ad, , durumu ifade etmi tir.

Düzensiz beslenme sonucunda ö retmenlerden be i, mide veya ba ,rsak problemi ya ad, ,n, dile getirmi lerdir. 12K kodlu ö retmen de, *“Dönem dönem sindirim sistemim etkileniyor, metabolizmam yava l,yor.”*ifadesiyle; 8K kodlu ö retmen ise *“Reflüm var mesela, ciddi bir sorun. Ba ,rsaklarla da ilgili ara ara da sorun ya ,yorum.”*sözleriyle ya ad,klar, sa l,k sorunlar,n, dile getirmi lerdir. 12K kodlu ö retmen de, sa l,ks,z beslenmeden dolayı, yorgunluk hissetti ini ve psikolojik olarak da kendini gergin hissetti ini de belirtmi tir. Ayr,ca iki ö retmen düzensiz beslenme sonucunda kilo problemi ya ad,klar,n, da dile getirmi lerdir. Örne in, 4E kodlu ö retmen ya ad, , bu durumu u ekilde ifade etmi tir: *“Düzensiz beslenmenin olumsuz etkilerini bizzat ya ayarak ö reniyorum. Sürekli kilo al,yormu um gibime geliyor. Ki al,yorum da.”*

Beslenme kategorisi genel olarak de erlendirildi inde ö retmenlerin büyük ço unlu u okuldaki ve ilçedeki beslenme imkanlar,ndan ho nut olmad,klar,n, vurgulam, t,r. Ayr,ca özellikle bayan ö retmenler kurumlar,ndan ikamet ettikleri yere giderken yolda çok fazla vakit kaybettiklerini, eve geç saatte döndüklerini, bunun da otomatik olarak ak am ö ünlerini olumsuz etkiledi ini ifade etmi lerdir. Neredeyse üç ö ünün düzensiz ve sa l,ks,z yiyeceklerle yap,lmas, ö retmenlerin büyük bir k,sm,n,n fizyolojik rahats,zl,klar ya amas,na sebep oldu u söylenebilir. Yap,lan görü melerden, bu fizyolojik rahats,zl,klar,n iki erkek ö retmende kilo al,m,, di er be ö retmende ise mide veba ,rsakta sindirim problemleri gibi rahats,zl,klarasebep oldu u sonucuna ula ,lm, t,r.

Bireysel Ya ant, ve Özel Hayat.

Görü ülen oniki ö retmenden yedisi (1E, 2K, 3K, 4E, 5K, 6E, 12K kodlu ö retmenler)ailelerine yeterince vakit ay,ramad, ,n, ve bu yüzden stres ya ad,klar,n, dile getirmi lerdir. 1E kodlu ö retmen, *“Çocu umuzla ilgilenemedi imiz zaman tabi ki s,k,nt, yarat,yor. Hem çocukta hem biz de s,k,nt, yarat,yor. Bu psikolojik olarak da etkiliyor bizi.”*diyerek ya ad, , s,k,nt,y, dile getirmi tir. 4K kodlu ö retmen de benzer ekilde, *“yorgun oldu um için evde de vakit geçirmek s,k,nt, oluyor. Birde çocuk oldu u zaman s,k,nt, ”*ifadesiyle durumunu aç,klam, t,r.

Toplamda alt, ö retmen de (4E, 5K, 6E, 8K, 11K, 12K kodlu ö retmenler) gerek özel i leri için gerekse hobilerini yapabilmek için kendilerine vakit ay,ramad,klar,n, ifade etmi lerdir. 8K kodlu ö retmen, *“Mesela ben spor salonuna gitmeyi çok seviyorum. Çok iyi geliyor ki iye. Fakat zaten eve ölü gibi gitti iniz için bu da ayr,ca bir sorun oluyor.”*sözleriyle kendisine yeterince vakit

ay,ramad, ,n, ve bu yüzden hayat,n,n monoton geçti ini belirtmi tir. 4E kodlu ö retmen ise, *÷Mesela resmi dairelerdeki i lerimin hiçbirini yapam,yorum. ehir içindeki bir bankaya varmam be i buluyor. ø* ifadesini kullanm, t,r.

Hem kendisine hem de ailesine vakit ay,ramayan ö retmenlerin say,s, ise dörttür (4E, 5K, 6E ve 12K kodlu ö retmenler). 5K kodlu ö retmen de, *÷ Çocuklar,ma yetemedi im zaman oluyor. Dinlenme ihtiyac,n, kar ,layam,yorum. Dinlenirsem çocuklar,m, ihmal ediyorum*ø ifadesini kullanm, t,r. 6E kodlu ö retmen de, *÷ Evdeki aile fertlerine yeterince vakit ay,ram,yorsunı Agresiflik onlara da yans,yor.ø* diyerek aile hayat,n,n olumsuz etkilendi ini ifade etmi tir. Hem ara t,rman,n yap,ld, , X ilçesinin ortaokulunda hem de Burdur merkezdeki bir okulda görevlendirme çal, an 12K kodlu ö retmen de, *÷ E imle daha az vakit geçiriyorum. te eve gitti inde yemek yap, ortal, , topla. Aileme daha az vakit ay,r,yorum.ø* ifadesiyle durumunu anlatm, t,r. Ayr,ca, hobilerini yapma imkan, bulabilmesi durumunda, en az,ndan her gün okula gelirken de arj olmu vaziyette gelece ini, bunun da ö rencilere olumlu yans,yaca ,n, belirterek *÷Mesela film izlemeyi çok severim ama vaktim kalm,yor ya da bir kitap okuyam,yorum. Bunlar, yapabilseydim daha mutlu olurdum.ø* diyerek ya ad, , bu durumdan memnun olmad, ,n, ifade etmi tir.

Genel olarak ö retmenler kendilerine ve ailelerine yeterince vakit ay,ramad,klar,n, ifade etseler de, üç ö retmen (7E, 9K, 11K kodlu ö retmenler) hem ailelerine hem de kendilerine yeterince zaman ay,rabildiklerini ifade etmi lerdir. Örne in; 7E kodlu ö retmen ise *÷Mümkün oldu u kadar vakit ay,r,yorum.ø* ifadesini kullanarak ailesine ay,rd, , vakti yeterli buldu unu belirtmi tir. Ailelerine yeterince vakit ay,rd, ,n, dü ünen ö retmenlerden 9K kodlu ö retmenin, okul öncesi ö retmeni oldu u ve di er ö retmenlere k,yasla ö leden sonra çok az süre okulda kald, ,; 11K kodlu ö retmenin ise süt izni sayesinde yine di er ö retmenlerden daha erken sürede okuldan ayr,ld, , dikkat çekmektedir.

Genel olarak de erlendirildi inde, Burdur'un X ilçesinde görev yapan ö retmenlerin aile ve özel hayatlar, olumsuz olarak etkilenmektedir. Yaln,zca üç ö retmen ailesine ve kendisine vakit ay,rabildi ini ifade etmi tir. Ayr,ca ara t,rmaya dahil olan on iki ö retmenden onu,aile ve özel hayatlar,n,n olumsuz etkilendi ini belirtmi lerdir.

Mesleki Hayat

Ara t,rman,n yap,ld, , Burdur'un X ilçesi zorunlu hizmet bölgesi kapsam,ndad,r. Dolays,yla zorunlu hizmet yükümlüsü olan alt, ö retmen (1E, 4E, 8K, 9K, 10K, 12K kodlu ö retmenler), bu hizmetlerini tamamlamak için çal, t,klar, kurumu tercih etmi tir. Alt, ö retmenin dördü (4E, 8K, 9K, 12K kodlu ö retmenler), X ilçesinde bulunan ortaokulun ilk görev yerleri oldu unu

belirtmi lerdir. Bu ö retmenlerden üçü, tercih sebeplerini memleketlerinin Burdur ya da Burdurø yak,n olmas, olarak belirtmi tir. Örne in; 8K kodlu ö retmen kendisine bu konuyla ilgili sorulan soruya, ÷*Hem memleketime yak,n olmas,, hem de do u görevi olmas, tercih sebebidio* ekinde cevap vermi tir. 4E kodlu ö retmen ise tercih sebebini , ÷*Öncelikle do u görevi. Bilindik bir yer kendi memleketimin olmas, í øø* olarak ifade etmi tir.

Bunlar,n d, ,nda ise geri kalan be ö retmen de özür grubu atamas,yla kurumlar,n, tercih etmek zorunda kalm, lard,r. 2K, 3K ve 11K kodlu ö retmenler e durumu, 6E kodlu ö retmen sa l,k özürlü ve 7E kodlu ö retmen de e itim özürlü ile kurumlar,n, tercih etmi tir. Örne in; 2K kodlu ö retmen, ÷*E imin burada çal, ,yor olmas,øø* 6E kodlu ö retmen ise, ÷*Annemin sa l,k problemleri nedeniyle.øø* ekinde tercih sebeplerini ifade etmi lerdir. 5K kodlu ö retmen ise tercih sebebini, *öbulundu um yerde ta ,ma s,k,nt,s, olu maya ba lam, t,. Benim de o dönemde gelebilece im en uygun yer buras,yd,. Buray, o yüzden tercih ettim.øø* ekinde aç,klam, t,r.

Görü me yap,lan 10 ö retmenin bran lar, ve ders yo unlu u gere i hafta içi her gün çal, t,klar,, 2 ö retmenin ise hafta içinde bir günlük bo luklar, oldu u ortaya ç,km, t,r. 7 ö retmenin bran lar, gere i hafta içi her gün çal, mak zorunda olduklar,, müzik, din kültürü ve ahlak bilgisi ö retmenlerinin de ders yo unluklar,ndan dolayı, mecburi olarak çal, t,klar, söylenebilir. 8K kodlu ö retmen ise her gün çal, mas,n,n sebebini, ÷*Kendim çok istedim. Sadece ekonomik sebeplerden dolayı,.øø* ekinde aç,klam, t,r. Hafta içi birer gün bo luklar, olan 1E ve 4E kodlu ö retmenlerin ise ders yo unluklar,n,n di er ö retmenlere oranla az oldu u saptanm, t,r. Öyle ki, 4E kodlu ö retmen, ÷*Bir günümün bo olmas, benim i ime yarad,.øø* ifadesiyle hafta içi bir gün çal, mad, ,n, vurgulam, t,r.

X ilçesinde görev yapan ve kurumlar,na geli gidi yapan oniki ö retmenden yaln,zca dördünün, ders öncesi ön haz,rl,k yapt, , anla ,lm, t,r. 9K ve 11K kodlu ö retmenlerin bran lar, okul öncesidir ve bu ö retmenler okula geldiklerinde ö rencilerin yakla ,k 15 dakikal,k bir serbest zamanlar,n,n oldu unu, bu s,rada da dersleri için ön haz,rl,k yapabildiklerini vurgulam, lard,r. Örne in; 9K kodlu ö retmen, ÷*Ders öncesinde bir yar,m saatlik haz,rl,k yapma sürecimiz oluyor bizimí øø* ifadesiyle ön haz,rl,k yapabildi ini vurgulam, t,r. 5K kodlu s,n,f ö retmeni ise, bran ö retmenlerini okul ç,k, lar,nda bir ders saati süresince bekledi ini, bu süre içinde de ertesi günkü derse haz,rl,k yapabildi ini u ekilde ifade etmi tir: ÷*Bir saat bekledi imiz için bir gün öncesinden yap,yoruz.øø* Yine ön haz,rl,k yapabildi ini söyleyen 7E kodlu ö retmenin de haz,rl,k yapamayanlara göre avantajl, oldu u iki durum mevcuttur. Bunlardan birincisi çocu unun olmamas,, di eri ise özel arac,yla gelip gitmesidir.

Bu dört öğretmeninde, diğ er tüm öğretmenler gerek evlerinde gerekse okullarında ders öncesi ya hiç hazırlık yapamadıkları, ya da yeteri kadar hazırlanamadıkları, ifade etmişlerdir. Örneğin, 3K kodlu öğretmen kendisine bu konuyla ilgili yöneltilen soruya, *“Bu tempoda tabiki olmuyor. Akamlar, da vakit ayıramadım için çok fazla ön hazırlık yapamıyorum.”* şeklinde cevap vermiştir. 1E kodlu öğretmen ise ikilemde kaldığını, *“te, hazırlık fırsatı buldu umuz zaman ailemizi ihmal ediyoruz. Ailemizi ihmal etmezsek hazırlık yapamazda zor oluyor.”* ifadesiyle açıklama, t.r. 8K kodlu öğretmen ise ön hazırlık yapamamasının sebebini okulun fiziki şartlarına bağlamış, t.r. Bunu da, *“okulun fiziki koşullarından dolayı yapamıyorum.”* ifadesiyle açıklama, t.r. Bunların dışında 10K kodlu öğretmenin branş, rehberlik olduğu için derslere girmemekte ve dolayısıyla hazırlık gerektirecek bir işlem yapmamaktadır.

Diğ er bir tema olan ders dışı etkinlikler bölümünde yalnızca 10K kodlu rehberlik öğretmeni, öğrencilerle birlikte ders dışı faaliyetler yapabildiğini söylemiştir. Geriye kalan öğretmenlerin tümü, öğrencileriyle birlikte ders dışı bir etkinlik yapamadıkları, belirterek bunun eksikliklerini hissettiklerini, öğrencilerle ders dışında da bir aktivite yapabilmeleri durumunda, öğrencilerle aralarındaki diyalogun daha da gelişeceğine inandıklarını, ifade etmişlerdir. Örneğin, 12K kodlu öğretmen ders dışı etkinlik yapabilseydiniz bunun artmasını sorusuna; *“En azından öğrencilerimi daha iyi tanırdım. Aramızda daha iyi bir iletişim olurdu.”* şeklinde cevaplamış, t.r. 11K kodlu öğretmen ise ders dışı etkinlik yapamamasının sebebini; *“Buraya geleceğim örneğin çocuklar, alacakları merkeze gidecekler, merkezden bir daha buraya gelececekler. Zaman kaybı”* şeklinde açıklamada bulunarak kendi ikamet ettiği yerin çalınması, kurumdan uzak olmasına bağlamış, t.r. Aynı şekilde 9K kodlu öğretmen de, *“Maalesef yapamıyoruz, bunun da en büyük engeli ayrı yerde ikamet ediyor olmamız, geli gidi yapamamamız. Ayrı bir etkinlik için ayrı bir zaman ayıramamız gerekiyor ve buna göre dönüş saatimizi ayarlamamız gerekiyor çünkü. O yüzden ekstra etkinlik yapamıyoruz.”* şeklinde açıklamada bulunmuştur.

Ders dışı etkinlik yapamamaları, sebebini çalınmaları, kurumdan uzak bir yerde ikamet etmelerine bağlayan bazı öğretmenler, aynı şekilde geli gidi yapmanın yarattığı yorgunluk ve gerginlik de zaman zaman öğrencilerine olumsuz olarak yansıtıyorlar, dü ünmektedirler. Toplamda yedi öğretmen, öğrencilerine sabır ve tahammül noktasında sıkıntıya adanmış, dile getirmiştir. Örneğin; 1E kodlu öğretmen, *“Öğretmenlerin bu kadar uzun mesafe gidip gelmesi öğrencileri olumsuz etkiliyor.”* şeklinde durumu açıklama, t.r. 3K kodlu öğretmen bu konuyla ilgili *“Yorgunluk anlamında bazen olabiliyor. Tahammül sorunları anlamında.”* şeklinde açıklama yapmış, t.r.

Buna bağlı olarak yorgunluk ve gerginliklerini yansıtan öğretmenlerin çoğu, kurumlarına geli gidi yapmanın performanslarının bir şekilde olumsuz etkilediğinden de bahsetmişlerdir.

Ö retmenlerin konu malar,na göre bunu; ön haz,rl,k yapamama, ö rencilerle ders d, , etkinlik yapamama gibi sebeplere ba lamak mümkündür. Ancak di er be ö retmen ise, ö rencilerine kar , tutumlar,n,n de i mediklerini belirtmi lerdir. Örne in, 8E kodlu ö retmen, *÷Ö rencilere bunu yans,tmayacak kadar tecrübem var* eklinde aç,klam, t,r. Ayr,ca, 2K kodlu ö retmen, *÷Ö rencilerime kar , tutumumda bir de i iklik olmaz. Onlar, çok seviyorum* eklinde aç,klamada bulunmu tur. Daha önce evine yak,n bir kurumda görev yapan 6E kodlu ö retmen, ö rencilerine ya ad, , durumu yans,t,p yans,tmad, ,yla ilgili sorulan soruya , *÷O zaman daha fazla tahammülüm vard,. O zaman daha sab,rl,yd,m.* eklinde cevap vermi tir.

Ortaya ç,kan tüm olumsuz ko ul ve sonuçlara ra men, görü melerde yedi ö retmenin mesle ini çok sevdi i ve mesleklerini b,rakma gibi bir dü ünçeye sahip olmad,klar, kat,l,mc, ö retmenlerce vurgulanm, t,r. 6E kodlu ö retmen mesle ine ba l,l, ,n,, *÷Ö retmenlik zor bir i , ama benim en iyi yapaca ,m i in bu i oldu unu dü ünüyorum ben. Ba ka bir i yapabilece imi dü ünmiyorum.* sözleriyle ifade etmi ve 8E kodlu ö retmen de, *÷Günümüzün paras,yla milyar m, deseler, trilyon mu deseler, ben bu mesle i b,rakmay, istemem. Bunun hazz, çok ba ka bir ey. Hani, artlar ne kadar kötü olursa olsun, zaten ö retmenli in farkl, yan, da bu di er meslek dallar,ndan.* aç,klamas,yla mesle ine olan ba l,l, ,ndan bahsetmi tir. Bunlar,n yan, s,ra 12K kodlu ö retmen de, *÷Dü ünmem çünkü mesle imi çok seviyorum.* eklinde mesle ine ba l,l, ,n, ifade etmi tir.

Ara t,rmaya kat,lan ö retmenlerden be i,kurumlar,n,n ikamet ettikleri yerle im merkezine uzak olmas, sebebiyle, yeterince maddi destek sa lanmas, durumunda mesleklerini b,rakabileceklerini söylemi lerdir. 7E kodlu ö retmen, *÷Mesle inizi b,rakmay, dü ünür müsünüz?* sorusuna *ödü ünürüm.* eklinde cevap vermi ve daha sonra çal, t, , kurumun ikamet etti i yere yak,n olmas, durumunda fikrinin de i ip de i meyece i sorusuna ise, *÷O zaman istemezdim.* eklinde yan,t vermi tir. 9K kodlu ö retmen ise mesle i b,rakma dü ünçesinin sebebini u ekilde aç,klam, t,r: *÷Fiziksel artlara ba layabiliriz çünkü bunun yorgunlu unu ciddi anlamda hissediyorum.* Bunlar,n d, ,nda 11K kodlu ö retmen bu konudaki dü ünçesini, *÷Mesle imi çok seviyorum ama u an çocu um oldu u için öyle söylüyorum. Maddi olarak yeteri kadar destek sa lansa, çocu um en az,ndan 4-5 ya ,na gelinceye kadar onun yan,nda olmay, isterdim* eklinde aç,klam, t,r. Buna ra men 11K kodlu ö retmen, evinize daha yak,n bir yerde çal, ,yor olsayd,n,z, yine de mesle inizi b,rakmak veya ara vermek ister miydiniz sorusuna, çocu u büyüyene kadar çal, mak istemeyece ini belirterek, mesle ine ara vermeyi istedi ini dile getirmi tir.

Genel olarak de erlendirildi inde, görü me yapılan ö retmenlerin kurumlar,n, kendi istekleri d, ,nda zorunlu hizmet yükümlülü ü, e, , sa lık ve e itim ö zrü sebepleriyle mecburiyetten tercih ettikleri anla ,ım, t,r. Kurumlar,na ula ,rken yapt,klar, yolculuk nedeniyle bu ö retmenlerin mesleki hayatlar,n,n olumsuz yönde etkilendi i söylenebilir. Tabloda gösterilen *Meslek Hayat*, kategorisinde belirtilen *Performans*, temas,nda yer alan kodlamalara ço u ö retmen olumsuz yönde cevap vermi tir. kamet ettikleri yerde çal, mamalar,ndan dolayı, ö rencileriyle ekstra vakit geçirememekte ve bunun eksikli ini hissetmektedirler. Kurumun bulundu u yerin sosyo-kültürel özelliklerinden dolayı,, ilçede gezi-inceleme gibi etkinlikleri yapamad,klar,n, okul öncesi ö retmenleri ayr,ca belirtilmi tir.

Tüm olumsuzluklara ra men ö retmenli in kutsal bir meslek oldu u görü me gerçekte tirilen ö retmenler taraf,ndan vurgulanm, t,r. Sekiz ö retmen her ne artlar alt,nda olursa olsun, mesleklerini çok sevdiklerini ve b,rakmak istemediklerini ifade etmi tir. Bir bayan ö retmen ise, çocu unun küçük olmas,ndan dolayı,, maddi destek sa lanmas, durumunda mesle ine belli bir süre ara vermeyi dü ünebilece ini, fakat çocu u belli bir ya a gelince tekrar mesle ine dönmek istedi i belirtmi tir. Di er üç ö retmen de, maddi destek sa land, , takdirde u anki artlar alt,nda mesleklerini b,rakmak istediklerini, ancak ikamet ettikleri yere yak,n bir yerde çal, malar, durumunda mesleklerini b,rakmay, istemeyeceklerini ifade ettiler.

Beklenti ve Talepler

Di er dört kategoride yer alan temalarla ilgili ö retmenlerin dile getirdikleri olumsuzluklar ve ikayetlerle ilgili konularda ö retmenlerin istekleri vard,r. Öncelikle, olarak *di er payda lar* temas,ndan ba lan,rsa, servislerin eski ve bak,ms,z olmas,, baz, servis oförlerinin arac, kullan, lar,n, sevmedikleri sonucu ortaya ç,km, t,r. Buna ba l, olarak da be ö retmen (4E, 5K, 8E, 9K, 10K kodlu ö retmen), yaln,zca ö retmenlere özel tek bir servis arac,n,n ve oförünün olmas,n, talep etmektedir. Böylece, ö retmenlerin tabiriyle bizi hangi oför hangi araçla götürecektir diye tedirginlik ya amayacaklard,r. Örne in; 9K kodlu ö retmen, *“Tedirginlik oluyor her sabah. Yar,n kim var kim götürecektir diyei O yüzden tek bir servis olmas,n, tercih ederim.”* ifadesiyle iste ini belirtmi tir. 4E kodlu ö retmen ise bu talebini, *“Bizim her gün servisimiz de i iyor. Biz her gün farklı arabayla gelip gidiyoruz. Bu gerçekten çok büyük bir sorun. Sadece ö retmenlere ait bir araban,n olmas, bizim için çok iyi olurdu.”* ekinde aç,klam, t,r. 5K kodlu ö retmen ise, bazen servis araçlar,na ö rencilerin de bindi ini ve kimi zaman onlar, beklemek zorunda kald,klar,n,, bu yüzden de yaln,zca ö retmenlere ait bir servisin tahsis edilmesi gerekti ini söylemi tir. 8E kodlu ö retmen de sadece ö retmenlere ait bir servis arac,n,n olmas,n, istedi ini ifade ederek, *“Biz de*

beklemek zorunda kal,yoruz. Çünkü bu servisler ö rencileri b,rakt,ktan sonra bizi merkeze evimize götürüyor.ø ekinde ya ad, , durumu anlatm, t,r.

8K kodlu ö retmenin anlatm, oldu u bu durum asl,nda yeni bir beklentiyi ortaya ç,karmaktad,r. Görü me gerçekte tirilen ö retmenlerden servis arac,yla gelip gidenlerin tümü, servis sefer saatlerinin ö retmenlere göre düzenlenmesi gerekti ini, aksi durumda mesailerini bittikten sonra eve ula mada çok fazla vakit kaybettiklerini ifade etmi lerdir. Bran ö retmenlerinin ç,k, saatleri, s,n,f ö retmenlerinkine göre bir ders saati daha fazlad,r. Dolay,s,yla servisle kuruma ula ,m, sa layan s,n,f ö retmenleri, ayr, bir servis arac,n,n olmamas, sebebiyle dersleri bittikten sonra, bran ö retmenlerini beklemek zorunda kalmaktad,rlar. 2K kodlu s,n,f ö retmeni bu talebini, *÷Servis araçlar,n,n saatlerini s,kla t,rarak. Böyle ders bitti i zaman servisine binip hemen evime ula mak isterdim.ø* ekinde ifade etmi tir. Sonuç olarak yolculuk da dahil edilirse i leri bittikten tam 2 saat sonra evlerine varabilmektedirler. Özellikle s,n,f ö retmenleri servis arac, sefer saatlerinin düzenlenmesi konusunda daha yo un bir beklenti içindedirler. Bu beklentileri d, ,nda, yaln,zca bir ö retmen servis araçlar, konusunda farklı bir istekte bulunmu tur. 9K kodlu ö retmenin evinin servis arac, dura ,na 15 dakikal,k mesafede olmas, yüzünden, her sabah dura a özel arac,yla gitmek zorunda kalmaktad,r. Zira bu ö retmen, *÷Her ö retmenin evinin önünden al,nmas,n, isterdim.ø* diyerek talebini dile getirmi tir.

Ula ,mla ilgili beklentilerin d, ,nda, ö retmenlerin ilçedeki yerel yöneticilerden de talepleri söz konusudur. Örne in, 2K ve 4E kodlu ö retmenler, ilçede bulunan g,da sektörünün çe itlendirilmesini istemektedirler, çünkü ö le yemeklerini okul kantini veya yemekhanesinden yediklerini, ilçedeki lokantalar,n çok az ve yetersiz oldu unu ifade etmi lerdir. Yaln,zca g,da sektöründe de il, ilçenin genel olarak sosyal yönden fazla geli memi oldu u ö retmenlerce ifade edilmi tir. Ö retmenlerden baz,lar, ilçenin sosyo-kültürel yönden geli tirilmesini istediklerini belirtmi lerdir. Örne in; 6E kodlu ö retmen, *÷Biraz daha belediyeler, mülkü amirler bu konuda daha duyarlı, olursa, bir ö retmenevi olursa, ö retmenlerin tak,laca , bir yer, kendilerini yenileyebilecekleri bir kütüphane olursa.ø* ekinde talebini dile getirmi tir. 4E kodlu ö retmen ise, *÷Sosyal, kültürel, ekonomik olarak yeniden düzenlenmesi gerek.ø* ekinde bir öneride bulunmu tur.

Bir di er tema olan *÷Ta ra Te kilat,(İlçe Milli E itim ve Okul Müdürlü ü)ø* incelendi inde ise ö retmenlerin okul müdürlü ünden beklentileri vard,r. 3K kodlu ö retmenin, okul idaresinden ders program, hususunda talebi vard,r. Bu talebini *÷Okula daha uyumlu program yaparak ö retmeni s,kmadan bu yolun zorlu unu da dikkate alarak daha az saat vererek.ø* ifadesiyle dile getirmi tir. Bu ö retmenin ders saatinin çok fazla olmas,, ö retmeni yormaktad,r ve idareden ö retmeni de

dü ünerek daha az ders saati vermelerini beklemektedir. Ayr,ca 1E kodlu ö retmen, *“Sosyal etkinlikler yap,labilir ö retmenleri motive etmek için. Çünkü bu gidi geli bizi hem psikolojik hem de fizyolojik olarak etkiliyor. Fiziksel olarak olmasa bile en az,ndan psikolojik olarak rahatlat,rd,øø* ekleinde bir öneri getirmi tir.

Asl,nda yaln,zca ö retmenlere yönelik de il, ö rencilerle birlikte de sosyal etkinlik düzenlemek istediklerini sekiz ö retmen (2K, 4E, 6E, 7E, 8E, 9K, 11K, 12K kodlu ö retmen) dile getirmi tir. Ö rencileriyle ders d , sosyal etkinlik yapamamalar,n,n eksikli ini hissetmekte ve bu sebeple ö rencilerle birlikte ders d , faaliyetler düzenlemenin yararlı olaca ,na inanmaktadırlar. Örne in; 12K kodlu ö retmen, *“Ö rencilerimi en az,ndan daha fazla daha iyi tan,rd,m. Aram,zda daha iyi ileti im olurdu.øø* diyerek dü üncesini belirtmi tir. 8E kodlu ö retmen ise *“Hani ö retmenler her eyi bilir olarak görünür ama asl,nda onlarda çocuklardan çok ey ö reniyor. Birlikte vakit geçirmenin katk,s, olaca ,na inan,yorum.øø* ekleinde ö rencilerle ders d , etkinlikler yapman,n faydal, olaca ,na inand ,n, ifade etmi tir.

Bunun d ,nda okulun fiziki artlar,yla ilgili de birtak,m beklentiler söz konusudur. Örne in; 10K kodlu ö retmen, *“Fiziki ko ullar,n düzenlenmesi, s,cak bir ortam,n olmas, okulda. Okul genellikle so uk oluyor.øø* ekleinde okul yönetiminden beklentisini dile getirmi tir. Bu ö retmenin yan, s,ra 6E ve 12K kodlu ö retmenler ise, okulda ö retmenler odas, d ,nda özel bir dinlenme odas,n,n olmas,n, istemektedirler. 6K kodlu ö retmen bu talebini, *“Biz sabahtan ak ama kadar okulda oldu umuz için urada bir dinlenme odam,z olsayd, mesela. Benim ayaklar,m da varis var mesela. A ,r, bir yorgunluk ve a ,r, oluyor.øø* ekleinde ifade etmi tir.

Son tema olan *“Merkez Te kilat,ø* de erlendirildi inde ise ö retmenlerin öncelikli iste i mevcut durumun iyile tirilmesine yöneliktir. Örne in; 4E, 5K, 8E ve 11K kodlu ö retmenler, kurumlar,na ula ,m sa larken verdikleri paran,n maddi yük te kil etti ini ifade ederek, ula ,m ihtiyac,n,n ya devlet taraf,ndan araç tahsis edilmesi ya da devletin ekstra bir maddi destek sa lamas, yönünde talepte bulunmuşlardır. Örne in; 4E kodlu ö retmen, *“Bugün okula gitmesem alaca ,m ek ders paras, u kadar, verece im yol paras, u kadar. Bazen okula gitmemek bazen daha karlı geliyor bana.øø* ifadesiyle ula ,m,n yük te kil etti ini, bu yüzden de devletin birtak,m alternatifler üretmesi iste ini *“İ Devletin böyle gidip gelenlere bir alternatif sunmas,, destek vermesi gerekir.øø* ifadesiyle belirtmi tir. Her bir kategori ve tema asl,nda Merkez Te kilat,øndan yeni bir beklentiyi ortaya ç,karmaktadırlar. Görü me yapılan ö retmenlerin geneli mesle ini sevdi ini dile getirmesine kar ,n neredeyse hepsi ikamet etti i yere daha yak,n bir okulda çal, mak istediklerini belirtmi ve yer de i ikli i yapmak istediklerini ifade etmi lerdir.

Tablo 1. Genel olarak değerlendirildiğinde, çal, maya kat,lan öğretmenlerin önemli bir ço unlu unun daha çok ula ,mla ilgili sorun ya ad,klar, ve bu konuda birtak,m beklentilerinin oldu u söylenebilir. Kuruma ula ,m, öğretmenler için hem maddi hem manevi yönden s,k,nt, te kil etmektedir. Kurumlar,na ula ,mda, yalnızca servisle geli gidi yapan öğretmenler de il, özel araçlar,yla kuruma ula ,m sa layanlar da ikamet ettikleri yere daha yak,n bir kurumda çal, mak istediklerini söylemi lerdir. Kat,l,mc,lar mesafeden dolayı, yolda geçirilen süreyi zaman kayb, olarak tan,mlamaktadırlar. Ayr,ca, kurumlar,na ula mak için yapt,klar, yolculu un öğretmenleri fizyolojik ve psikolojik olarak olumsuz etkiledi i gözlemlenmiştir. Bununla beraber, ö le yemeklerinin kalitesinden ve ortaya ç,kard,klar, maliyetlerden de ikayetçi olduklar, görülmü tür. Ayr,ca, öğretmenler bu durumun sa l,ks,z beslenmelerine sebep oldu unu belirtmi lerdir. Yine ö len yemeklerini çe itli yerlerden abur cubur ekinde sa l,ks,z olarak kar ,lamakta ve bu da fizyolojik rahats,zl,k ya amalar,na sebep olmaktadır.

Ö retmenlerin ya ad,klar, sorunlar yalnızca yukarıda belirtilenlerden ibaret de ildir. Örne in, yolculuk sebebiyle ya ad,klar, fizyolojik ve psikolojik gerginli i, bazen öğrencilerine yans,tmakta ve onlar, da olumsuz etkileyebilmektedir. Bunun yan, s,ra, yine dolaylı olarak öğrencilerin etkilendi i durumlardan bahsetmek mümkündür. Örne in, ders öncesi yeteri kadar haz,rl,k yapamamalar,, öğrencilerle birlikte ders d, , faaliyetler organize edememeleri öğrencileri direkt olmasa da dolaylı, yönden olumsuz yönde etkiledi i ifade edilebilir. Tüm bu olumsuzluklara ra men görü me yap,lan öğretmenlerin hemen hepsinin mesle ine tutkuyla ba l, oldu u ve mesleklerini b,rakmay, dü ünmedikleri anla ,lm, t,r.

Sonuç ve Tart, ma

Bu çal, mada görevli bulduklar, kuruma uzak bölgelerde ikamet etmek durumunda olan öğretmenlerin ya am, olduklar, sorunlar,n belirlenmesi ve olas, çözüm önerilerinin yine öğretmenlerden elde edilmesi amaçlanm, , bu do rultuda yar, yap,land,r,lm, görü me formu kullan,larak öğretmenlerin görü leri al,nm, t,r. Görü meler sonucunda, ortaya ç,kan verilerle Kategori ve Temalar tablosu oluşturulmu tur. Öncelikli olarak, *Ula ,m* kategorisi değerlendirildi inde, öğretmenler, kurumlar,n,n ikamet ettikleri yerden uzak olmas, dolayı,s,yla, sabahlar, erken saatte uyandı,klar,n,, yapt,klar, yolculuk sebebiyle de yorulduklar,n, ve zaman zaman fizyolojik rahats,zl,klar ya ad,klar,n, dile getirmi lerdir. Servis araçlar,n,n eski, bak,ms,z olmas,, hijyenik olmamas, ve kullan,lan yolun tek eritli ve yo un olmas, gibi sebeplerle öğretmenler, ba a r,s,, kulaklarda u ultu gibi fiziksel rahats,zl,klar ya ad,klar,n, bildirmi lerdir. Öğretmenler, kurumlar,na ula t,ktan sonra da yolculu un ortaya ç,karm, oldu u rahats,zl,klar,n

etkisinin bir süre devam ettiğini, kendilerini toparlayabilmek için belli bir zamana ihtiyaç duyduklarını ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin, kurumlarına gelişi gelişi yapmaktan kaynaklı olarak gerek maddi gerekse manevi yönden birtakım sorunlarla karşılaşmaktadır. Görülmesi yapılan öğretmenler, kurumlarına ulaşmak için gelişi gelişi yapmayan öğretmenlere kıyasla daha fazla yol ücreti ödemek durumunda kaldıklarını ve ulaşım masraflarında kendileri için ciddi bir sorun olduğunu ifade etmişlerdir. Bu durumdan kaynaklı olarak araştırmaya katılan öğretmenlerin önemli bir kısmında, bazen okula gelme isteklerinin azaldığını belirtmişlerdir. Ulaşım masrafları bu noktada ciddi bir sorun olarak ortaya çıktığı ve işi etkileyen bir faktör olduğu söylenebilir. Nitekim Yazıcı (2009), ekonomik tatsizliklerden kaynaklı olarak öğretmenlerin kendilerini yeterince veremediklerini ifade etmektedir. Dolayısıyla, bu araştırmaya katılan öğretmenlerin ekstra yol ücreti vermeleri göz önüne alındığında, öğretmenlerin en temel beklentilerinden biri olan maddi koşulların tatmininde bir takım sorunlarla karşılaştıklarını söylemek mümkündür.

Beslenme kategorisine bakıldığında ise, gün içinde beslenmede bir takım sorunları olduğunu ve bunların fiziksel rahatsızlıklara sebep olduğunu ifadeleriyle karşılaştıkları. Öncelikli olarak görülen öğretmenlerden sekizi, evde kahvaltı yapamadıklarını, okul kantininden ayaküstü bir şeyler yediklerini ve bu öğünü geçirttiklerini belirtmişlerdir. Samur (2002), en önemli öğünün kahvaltı olduğunu, güne istekli başlama ve etkili bir biçimde devam ettirmede yapılan sabah kahvaltısının miktarı ve içeriğinin büyük önem taşıdığını vurgulamaktadır. Samur (2002), sağlıklı kahvaltı yapan bireylerde iş verimi ve konsantrasyonun yüksek olduğunu, kahvaltı yapmayanlarda ise anlama ve kavrama hızını düşürdüğünü belirtmektedir. Bu noktada öğretmenlerin kahvaltıyı geçirttikleri gün içerisindeki performansları olumsuz yönde etkilenmesine sebep olabileceğini düşünmektedir.

Bunun yanı sıra, görülen öğretmenlerden neredeyse hepsi (10 öğretmen) sabah kahvaltısının haricinde de sağlıklı ve düzensiz olarak beslendiklerini ifade etmişlerdir. Bu öğretmenlerin yarısı ise düzensiz beslenmeden kaynaklanan fizyolojik rahatsızlıkları belirtmişlerdir. Bir kısmında, midesinde reflü olduğunu, bir kısmında ise sindirim sisteminde sıkıntıları ifade etmiştir. Bu durum, çalışmada, kuruma gelişi gelişi yapmakta olan öğretmenlerin Maslow'un (1943) ihtiyaçlar hiyerarşisi teorisi temel alındığında henüz ilk basamak olan fizyolojik ihtiyaçları dahi karşılamakta sıkıntıları arasında oldukları bir işaret olarak gösterilebilir (Akt. Mcleod, 2007).

Bireysel ve aile hayatı, kategorisi incelendiğinde ise öğretmenlerden bazıları, kitap okuma, gündemi takip etme gibi bilişsel ihtiyaçları karşılamak için kendilerine vakit bulamadıklarını da dile getirmişlerdir. Ayrıca, öğretmenlerden bir kısmı, yalnızca kendilerine değil ailelerine de

yeterince zaman ay,ramad,klar,n,, bunun da aile ortam,na olumsuz yans,d, ,n, dile getirmi lerdir. Özellikle kad,n ö retmenlerin i ya ant,s, haricinde aile içerisinde de birtak,m sorumluluklar,ndan kaynakl, olarak kendilerine vakit ay,ramad,klar, bu yüzden kad,n ö retmenlerin psikolojik olarak daha fazla olumsuz etkilendi i dü ünülebilir.

Mesleki hayat kategorisinde ise, yap,lan görü mede ö retmenler, ö rencilerine yönelik ders öncesi haz,rl,k veya ders d, , ö rencilerle herhangi bir etkinlik yapamamakta, bireysel durumlar,na odaklanmak zorunda kal,p, kendilerine veya ailelerine vakit ay,rabilmeyi hedeflemektedirler. Ara t,rmadan elde edilen bu sonuç, Turan ve Garan (2008) bulgular, ile paralel olarak de erlendirilebilir. Turan ve Garan, eri imin zor olmas, gibi sorunlar,n, ö retmenlerin kendi performans, üzerinde dü ünme ve geli me için uygun giri imlerde bulunamamas,na sebep oldu unu ifade etmektedirler. Bunlara ba l, olarak, ö rencilerle iyi ili kiler kuramad, , ve bunun da ö rencilerin ba ar,lar,n, olumsuz yönde etkiledi i söylenebilir. Yenilmez ve Özebac, (2003) bu noktada, ö retmenin tutumunun, ö rencilerin derslere olan ilgilerini do rudan etkiledi ini ve dolay,s,yla da ö rencinin ba ar,s,nda ö retmen-ö renci ili kisinin önemli bir unsur oldu unu ifade etmektedirler.

Mesleki hayat kategorisi genel olarak de erlendirildi inde, ö retmenlerin birço unun dü ük düzeyde mesleki doyum ya amakta olduklar, ifade edilebilir. Zira Herzberg (1959) göre, çal, ma ko ullar,ndan kaynaklanan ho nutsuzluk, i te doyumunsuzluk yaratan ve motivasyonu dü üren be etmeden biridir (Akt. Kurt, 2005). Görü me gerçeikle tiren ö retmenin neredeyse hepsi, çal, ma artlar,ndan memnun olmad,klar,n, ifade etmi lerdir. Bunun ana sebebi de çal, t,klar, kurumlar,ndan ayr, bir yerde ikamet ediyor olmalar, ve kurumlar,na ula mak için yakla ,k olarak bir saat yolculuk yapmak zorunda olmalar,d,r. Bu ana sebebe ba l, olarak da gün içerisinde sa l,ks,z beslenme, yorgun olma gibi, çe itli s,k,nt,lar ya amakta ve kurumlar,nda çal, mak istememektedirler. Kendilerine yöneltilen 'çal, ma artlar,n,z, de i tirme imkân,n,z olsayd, neyi de i tirmek isterdiniz?' sorusuna cevap olarak ö retmenlerin hepsi geli gidi yapmayacaklar, bir kurumda çal, mak istediklerini ifade etmi lerdir. Geli gidi yap,yor olmaktan kaynakl, olarak ö retmenlerin okula gelmeye isteksiz olduklar,, yine kurumlar,ndaki di er payda larla ve meslekta lar,yla yeterince iyi ili ki kurmad,klar, ve mesle i b,rakma dü üncesi içinde olduklar,, ö retmenlerin çal, ma motivasyonlar,n,n olumsuz etkilendi i ve stres ya ad,klar, sonucuna ula ,labilir. Stresin ise dü ük i performans,, i e yönelik negatif bak, aç,lar,, sürekli devam eden i devams,zl,klar,; i ten ayr,lmak arzusu ve hatta sa l,k durumunda bozulma gibi sonuçlara yol açarak gerek e itim ortam,na, gerek ö rencilere, ailelere ve tüm topluma yans,yabildi i (Kayaba ,, 2008) dü üncesi ile bu durumdan kaynakl, sorunlara çözüm üretilmesi gerekti i dü ünülebilir. Her ne

kadar nitel bir çal, ma olmas, sebebi ile anlaml, farklı,klardan söz etmek mümkün olmasa da, özellikle, ara t,rmaya kat,lan kad,n ö retmenlerin i ko ullar,ndan erkeklere göre daha fazla etkilendi i dikkat çekmektedir. Mesle i b,rakma dü üncesine sahip dört ö retmenden üçü kad,nd,r. Erkek ö retmenler ise yap,lan görü mede, i streslerini daha çok ailelerine yans,tt,klar,n, ve ailelerini göz ard, edip kendilerine vakit ay,rarak ya ad,klar, stresten kurtulmaya çal, t,klar,n, ifade etmi lerdir. Baz, ö retmenler ise i ko ullar,n, kan,ksad,klar,n,, yapacak bir ey olmad,klar,n, ve durumlar,n, art,k kabullendiklerini dile getirmi lerdir.

Yukar,da bahsi geçen 4 kategoride ö retmenler birtak,m sorunlar ya amaktad,rlar ve bu sorunlara ba l, olarak çe itli önerilerde bulunmu lard,r. Ö retmenlerin beklenti ve talepleri Merkez Te kilat, (MEB), ta ra te kilat, (İlçe Milli Eğitim ve okul müdürlü ü) ve di er payda lar olarak üç farklı payda grubu olarak incelenmi tir. Ö retmenlerin MEB'den öncelikli beklentilerinden ilki, daha önce de bahsedildi i gibi, ula ,m için maddi destek sa lamas,d,r. Ö retmenlerin bir di er önemli talepleri ise yer de i ikli idir. Ö retmenler ikamet ettikleri yere yak,n olan bir kurumda çal, mak istemektedirler. Bir di er payda grubu olan İlçe MEB Müdürlüklerinden ve Okul Müdürlüklerinden ise, mevcut durumlar,n,n iyile tirilmesi hususunda bir tak,m talepleri söz konusudur. Ders yo unlu unun azalt,ılması,, okulda evleri gibi rahat edecek bir odan,n düzenlenmesi, kurum içi ve ö rencilerle beraber gerçekleştirilecek sosyal faaliyetlerin düzenlenmesi İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri ve okul yöneticileri taraf,ndan gerçekleştirilebilecek talepler olarak dikkat çekmektedir. Bu durumun ö retmenlerin aidiyet duygusunu artt,raca , dü ünülebilir. F,nd,kç, (1999) ve Skaalvik (2011) de, ait olma hissini, ö retmenlerin i doyumu ve motivasyonu üzerinde önemli bir de i ken oldu una dikkat çekmektedir.

Di er olarak adland,r,lan ve kurum d, , payda lardan olu an gruptan beklentilerde ise ö retmenler, ilçenin sosyo-kültürel yönden geli tirilmesini istemektedirler. Ayr,ca, ilçede beslenme imkanlar,n,n k,s,tl, oldu unu ifade ederek bunlar,n çe itlendirilmesi hususunda talepte bulunmu lard,r. Bunlar,n yan, s,ra, ö retmenlerin ula ,m ile ilgili de çe itli talepleri vard,r. Bu taleplerden biri, servis araçlar,n,n bak,ml, ve yeni olmas,d,r. Çünkü ö retmenler, servis araçlar,n,n eski ve bak,ms,z oldu undan ikayetçidir. Buna ek olarak, baz, servis sürücülerinin araç kullanma tarz,n, be enmediklerini ve tedirgin olduklar,n, ifade ederekiyi araç kullanan tek sabit bir oförle yolculuk etmek istemektedirler.Son olarak ise servis sefer saatlerinin ö retmenlere göre yeniden düzenlenmesi önerisinde bulunmu lard,r.

Özetle, Burdur'un X ilçesinde bulunan ilkokul ve ortaokulda görev yapan ö retmenler ile gerçekleştirilen görüşmelerden, ikamet ettikleri yer ile çal, t,klar, kurumun birbirine uzak olmas,,

ö retmenlerin birçok sorun ya amas,na sebep oldu u anla ,lmaktad,r. Bu durumun ö retmenlerin i ya ant,lar,na ve do al olarak e itim ö retim sürecine olumsuz yans,d , söylenebilir.

Öneriler

Hem kuramsal hem de gelecek olas, ara t,rmalar aç,s,ndan de erlendirildi in de, geli gidi yapmakta olan ö retmenlerin, motivasyon, aidiyet ve i doyumunu düzeylerinin nicel olarak da incelenmesi, böylece ilgili kuramlar aç,s,ndan istatistiki kan,tlar,n sunulmas, yararlı, olabilecektir. Bu ara t,rman,n verileri tek bir ilçeden elde edilmi tir. Ko ullar, daha olumlu yada olumsuz olan ilçeler söz konusu olabilece i göz ard, edilmemeli, ve bu de i kenleri de dikkate alan ve daha geni bir örneklem grubuna ula abilme imkan, sa layan nicel ara t,rmalarla geli gidi yap,yor olman,n etkilerinin daha kapsaml, olarak incelenmesi önerilebilir. Bu ba lamda, ö retmenlerin i doyum düzeyleri, stres düzeyleri gibi mesleki çal, malar,n, etkileyebilecek faktörlerin, ilçelerde ikamet edenler, geli gidi yap,yor olanlar, ve il merkezinde çal, anlar gibi farklı gruplar aç,s,ndan incelenmesi yararlı, olabilir. Ayr,ca ö retmenlerin demografik özelliklerinin etkisinin incelenmesi yararlı, olabilir. Örne in çocuk sahibi bir ö retmenin, geli gidi yap,yor olmaktan daha fazla olumsuz etkileniyor olabilece i dü ünülebilir.

Uygulay,c,lar aç,s,ndan ise, öncelikli olarak ula ,m ücretinin devlet taraf,ndan kar ,lanmas, önerilebilir. Zira, Herzberg'ın Motivasyon Hijyen Teorisinde i doyumsuzlu una sebep olan faktörlerden biri de ücret yetersizli didir (Çelebi, 2000). Bu ba lamda, ikamet etti i yerden uzak bir kurumda çal, an ö retmenlerin maa lar, çal, ma ko ullar,na göre yeniden düzenlenebilece i gibi, ücretsiz ula ,m imkân, da sa lanabilir, böylece sürücüden ve araçlardan kaynaklı, bir takım sorunlar,ndan önüne geçilmesi olas,d,r. Ayr,ca, ö retmenler kurumlar,na ula mak için yapt,klar, yolculuk esnas,nda, gerek araçlar,n bak,ms,z olmas, gerekse oförlerin araba kullan, tarz, sebepleriyle kendilerini güvende hissetmemektedirler. Bu amaçla yine yerel yöneticilerin (İgili Trafik ube Müdürlü ü vb.) deste i ile araçlar,n ve sürücülerin denetlenmesi sa lan,p, standartlar,n yükseltilmesi için giri imler de bulunulabilir. Yer de i ikli i de bir çözüm olmakla beraber, bunun her zaman kar ,lanmas,n,n mümkün olmad, , dü ünülebilir, sonuç itibari ile burada ya ayan ö rencilerin e itim ö retim ihtiyaçlar,n,n kar ,lanmas, da bir zorunluluktur.

Bir di er konu olan beslenmeyle ilgili olarak ise ö retmenlerin görev yapt, , kurumda ve çevresinde beslenme imkanlar,n,n yerel yönetimlerinde deste i al,narak çe itlendirilmeye çal, ,lmas, tavsiye edilebilir. Örne in istedik niteliklerde yemek sa layan yemek irketleri ile anla malar yap,la bilinir, yada yap,lmaz,nda ön ayak oluna bilinir. Ayr,ca ö retmenlerinde önerdi i gibi gün içerisinde dinlenip yorgunluklar,n, atamalar, için uygun ortamlarda sa lanabilir. Yine bir ö retmenin verdi i tavsiyeye istinaden, kurumda birlik ve aidiyet olgusunu olu turmak ad,na okul

içerisinde ve d, ar,s,nda kurum üyeleriyle sosyal etkinlikler düzenlenebilir. Böylece, ö retmenlerin çal, t,klar, kuruma daha olumlu bakmalar, hedeflenebilir.

Kaynakça

- Ada, ., Akan, D., Ay,k A., Y,ld,r,m, ., & Yalç,n, S. (2013). Ö retmenlerin motivasyon etkenleri. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(3), 151-166.
- Alk, , H., &Öztürk, Y. (2009). Otel i letmelerinde motivasyon faktörleri üzerine bir ara t,rma. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(28), 213-236.
- Alt,nkurt, Y., Y,lmaz, K., &Erol, E. (2014). Pedagojik formasyon program, ö rencilerinin ö retmenlik mesle ine yönelik motivasyonlar,. *Trakya Üniversitesi E itim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 48-62.
- Av aro lu, S., Kahraman, A., & Deniz, M. (2005). Teknik ö retmenlerde ya am doyumunu i doyum ve mesleki tükenmi lik düzeylerinin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14, 115-129.
- Balaban, J. (2000). Temel e itimde ö retmenlerin stres kaynaklar, ve ba a ç,kma teknikleri. *Pamukkale Üniversitesi E itim Fakültesi Dergisi*, 7, 1-8.
- Bak,rc., B. (2012).Ortaö retim kurumlar,nda çal, an ö retmenleri etkileyen örgütsel stres kaynaklar, nelerdir? (Edirne ili örne i) (Yay,nlanmam, Yüksek Lisans Tezi), Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Edirne.
- Beck, C.L., & Gargiulo, R.M.(1983). Burnout in teachers of retardedandnonretarded children. *Journal of EducationalResearch*, 76(3), 169-173.
- Büyüköztürk, ., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, . & Demirel, F. (2014). *Bilimsel Ara t,rma Yöntemleri* (17. Baskı). Ankara: Pegem Akademi
- Büyüköztürk, . (2012). Örneklem Yöntemleri.(<http://w3.balikesir.edu.tr/~msackes/wp/wpcontent/uploads/2012/03/BAY-Final Konular,.pdf> adresinden 22.02.2016 tarihinde eri ilmi tir.
- Cevit, Y., & Karadeniz, B. (2009). S,n,f ö retmenlerinin motivasyonunun i tatmini üzerine etkisi. *Uluslararası Sosyal Ara t,rmalar Dergisi*,2(9), 507-519.
- Custers, R., &Aarts, H. (2010). Theunconsciouswill: How thepursuit of goalsoperates outside of consciousawareness.*Science*, 329(5987), 47-50.
- Çakar, N., & Ceylan, A. (2005). motivasyonunun çal, an ba l,l, , ve i ten ayr,lma e ilimi üzerindeki etkileri.*Do u Üniversitesi Dergisi*, 6(1), 52-66.
- Çelebi, H.F. (2000). *Toplam kalite yönetiminde motivasyon, dr. Herzberg'ın motivasyon teorisi ve çal, anlar,n i tatmini üzerine etkisi*(Yay,m lanmam, Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi E itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Dipaola, M., &Walther, C. (2003). Principalsandspecial education: Thecritical role of

School Leaders. *Center on Personnel Studies in Special Education*. University of Florida, 4-29.

E İtim- , (2017). *Özür Grubu Ma duriyetinin Giderilebilmesi için İlçe Emri Verilmesi Yönünde Milli E İtim Bakanl ına Yaz, le Bas vurduk*. <http://www.egitimibursa.org.tr/ozur-grubu-magduriyetinin-giderilebilmesi-icin-ililce-emri-verilmesi-yonunde-milli-egitim-bakanligina-yazi-ile-basvurduk.html> adresinden 01.11.2017 tarihinde eri lmi tir.

Eruemegbe, G. O. (2015). Impact of bus,nessenv,ronment on organ,zat,onperformance,n Nigeriaastudy of union bank of Niger,a. *EuropeanScientificJournal*, 11(10), 478-494.

F,nd,kç,, . (1999). *nsan kaynaklar, yönetimi*. Alfa Bas,m Yay,m Da ,t,m Ltd. ti.: stanbul.

Gawel, J. E. (1997). Herzberg'stheory of motivationandMaslow'shierarchy of needs. *PracticalAssessment, Research& Evaluation*, 5(11), 1-3.

Gündüz, B. (2005). İlkö retim ö retmenlerinde tükenmi lik. *Mersin Üniversitesi E İtim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 152-166.

Kayaba , Y. (2008). Baz, de i kenler aç,s,ndan ö retmenlerin mesleki tükenmi lik düzeyler. *Gazi Üniversitesi E İtim Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20, 192-212.

Kocaba , ., & Karaköse, T. (2005). Okul müdürlerinin tutum ve davran, lar,n,n ö retmenlerin motivasyonuna etkisi (Özel ve devlet okulu örne i). <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/256405> adresinden 20.03.2017 tarihinde eri lmi tir.

Kurt, T. (2005). Herzberg'ın çift faktörlü güdüleme kuram,n,n ö retmenlerin motivasyonu aç,s,ndan çözümlenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi E İtim Fakültesi Dergisi*, 25(1), 285-299.

Mcleod, S. (2007). Maslow'øshierarchy of needs. https://scholar.google.com.tr/scholar?q=maslow%27s+hierarchy+of+needs&hl=tr&as_sdt=0&as_vis=1&oi=scholart&sa=X&sqi=2&ved=0ahUKEwigor7z5_3RAhWEsxQKHfrLDPMQgQMIFzAA adresinden 18.01.2017 tarihinde eri lmi tir.

Onay, M., & Ergüden, S. (2011). Örgütsel-yönetmel motivasyon faktörlerinin çal, anlar,n performans ve verimlili ine etkilerini incelemeye yönelik ampirik bir çal, ma: Manisa - sosyal güvenlik kurumu. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 221-230.

Ö retmenlerin 2.il içi özür grubu atama sonuçlar, aç,kland,, ilçe emri verilmedi (2017). *Ö retmenler için*. <https://www.ogretmenlericin.com/meb/meb-atama/ogretmenlerin-2-il-ici-ozur-grubu-atama-sonuclari-aciklandi-ilce-emri-verilmedi-21230.html> adresinden 01.11.2017 tarihinde eri lmi tir

Özp,nar, M., & Sarpkaya, R. (2010). Köyde görev yapan s,n,f ö retmenlerinin sorunlar,. *Pamukkale Üniversitesi E İtim Fakültesi Dergisi*, 27, 17-29.

Palavan, Ö., & Donuk, R. (2016). K,rsal kesimde görev yapan ö retmenlerin sorunlar,. *U ak Üniversitesi E İtim Ara t,rmalar, Dergisi*, 2(2), 109-128.

Samur, G. (2002). çii ve i veriminin geli tirilmesinde beslenmenin önemi. *Kamu-*

Dergisi, 7(1), 39-45.

eker, S. (2015). Motivasyon teorisi. *Ybs ansiklopedisi*,2(1), 23-27.

http://ybsansiklopedi.com/wp-content/uploads/2015/05/motivasyon_teorisi.pdf adresinden 01.03.2017 tarihinde eri ilmi tir.

Skaalvik, M., &Skaalvik, S. (2011). Teacherjobsatisfactionandmotivationtoleavethe teachingprofession: Relationswithschoolcontext, feeling of belonging, andemotionalexhaustion. *Teachingandteachereducation*, 27(6), 1029-1038.

Ta kaya, S., Turhan, M., & Yetkin, R. (2015). K,rsal kesimde görev yapan s,n,f ö retmenlerin sorunlar, (A r, li Örne i). *Uluslararası, Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(18), 198-210.

Tugrul, B.,& Çelik, E.(2002). Normal çocuklarla çal, an anaokulu ö retmenlerinde tükenmi lik.*Pamukkale Üniversitesi E itim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 1-11.

Turan, S., & Garan, Ö. (2008). K,rsal kesimde görev yapan s,n,f ö retmenlerinin matematik ö retiminde kar ,la t,klar, güçlükler. *Milli E itim Dergisi*, 177, 116-128.

Türk E itim Sen, (2017). *Özür Grubu Tayinlerinde ö lçe Emriö stedik.*

https://www.turkegitimsen.org.tr/icerik_goster.php?Id=11370 adresinden 01.11.2017 tarihinde eri ilmi tir

Yaz,c,, H. (2009). Ö retmenlik mesle i, motivasyon kaynaklar, ve temel tutumlar: kuramsal bir bak, . *Kastamonu E itim Dergisi*, 17(1), 33-46.

Yenilmez, K., &Özabac,,N. (2003). Yat,l, ö retmen okulu ö rencilerinin matematik ile ilgili tutumlar, ve matematik kayg, düzeyleri ve matematik kayg, düzeyleri aras,ndaki ili ki üzerine bir ara t,rma. *Pamukkale Üniversitesi E itim Fakültesi Dergisi*, 2(14), 132-145.

Yerlikaya, A. (2000). Köy ve ehirdede çal, an s,n,f ö retmenlerinde tükenmi lik düzeylerinin incelenmesi (*Yay,nlanmam, Yüksek Lisans Tezi*). *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Erzurum.

Y,ld,r,m, S. (2007). *Motivasyon ve çal, ma ya am,nda motivasyonun önemi* (Yay,nlanmam, Yüksek Lisans Projesi). Kahramanmara Sütçü mam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmara .

Y,ld,r,m, A., & im ek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel ara t,rma yöntemleri*. (6. Bask,). Ankara: Seçkin Yay,nc,l,k.

Y,lmaz, K. (2009). Özel dersane ö retmenlerinin örgütsel güven düzeyleri ile örgütsel vatandaşlık davran, lar, aras,ndaki ili ki. *Kuram ve Uygulamada E itim Yönetimi*, 59(59), 471- 490.

Extended Abstract

Both the organizations and their employees may reach their goals by the highly motivated employees' high performance (Altınkurt, Yılmaz&Erol, 2014). Naturally, motivation may also be considered an important factor for achieving goals in educational organizations (Ada, Akan, Ayk, Yıldırım&Yalçın, 2013). At this point, it should be noticed that teachers are the most important stakeholders of the educational organizations (Dipaola& Walter, 2003), for that reason it can be said that their level of motivation and its possible effect on achieving educational goals are cannot be underestimated, since motivation and the job satisfaction levels of the teachers may have an effect on the quality of services that teachers perform (Cevit & Karadeniz, 2009; Kurt, 2005; Kocaba & Karaköse, 2005).

By considering this, factors affecting the teachers' motivation and job satisfaction should be examined in the context that teachers work. Some of these factors are the location of the workplace, conditions in workplace and its location, and expectations of the teachers (Avaro lu, Deniz & Kahraman, 2005). Related with these factors, limitations in regulations of Ministry of National Education on appointment and workplace change may be accepted another factor that causes stress and lower level of motivation. Because, current regulations, sometimes, force teachers work in places far away from their homes, partners and children. For example, if a teacher who works in province X should apply to ministry to work in a school where his/her partner lives in province Y, but his or her appointment cannot be done to that province or appointment can be done in a district which is really away from the center that his or her partner lives. Examining the conditions of these teachers who have to work away from home and have daily trip to work can be an important issue for improving the motivation levels of teachers and for finding possible solutions.

Purpose Of The Study

The purpose of this study is to understand the problems faced by the teachers who work in public schools in rural districts and do not live around the work place and for understanding the effects of daily trip to workplace from home on their work life. Literature review results yielded some studies about the effects of working on rural districts (Filiz, 2014; Yürür&Keser, 2011). However, no study was encountered on the effects of trip that is somehow a must for teachers whose family live away from their workplace. The focus of this study is not only for understanding effect of daily trip on work life, but also aims to understand the effect of trip on private lives of teachers who have to work away from their homes. Additionally, it is aimed to develop possible solutions by gathering the teachers' opinions who have participated to study.

Method

In this study phenomenological approach is used for understanding the problems faced by teachers and developing possible solutions. Purposeful sampling method was preferred. The study group consists of five male and seven female teachers who work in a small district of Burdur and do not live in the same district. After getting legal permissions from the related institutions, teachers were designated and asked for appointments. All the interviews were conducted in the district on teachers' free times. Data was gathered by semi-structured interview schedule that consists of 13 main questions and 14 sub questions. By getting permissions interviews were recorded. All the interviews were transformed to texts as they are.

Results and Findings

On the texts, researchers independently created themes and categories and matched their findings together for increasing the reliability which, at the end, resulted five categories and 16 themes coherent with each of the researchers' categorization. Results were given accordingly to this categorization that is given in Table 1. As can be seen in Table 1, five themes placed in first category *transportation*; namely choices of transportation, wake up time due to transportation options, cost of transportation, security, and comfort. Some of the participants complained about the daily trip to work, as they are negatively affected their physical health and they cannot recover for a while, when they arrive school. Participants generally indicated negative conditions on transportation affecting their work and private lives. Two themes placed on *alimentation* category, daily alimentation opportunities and health effect of alimentation. Participants, in general, indicated that they have limited options for eating in day time, and expressed that they live some health problems because of unhealthy options. Some of them not only complained about their breakfast and lunch, they also indicated that they have limited time after coming back home for dinner. On the third category, *lives out of school*, two themes were emerged, namely family life and private life. Teachers, participated in the study, mainly indicated that they have limited time for their family and themselves which in turn, make them more stressed. Some have expressed that they have not enough time for their duties in family life. Some also complained about their social life because of limited time in day time, and they expressed that they cannot have time for their hobbies, and cannot release their tension because of that.

On the fourth category, *professional life*, reason for choosing that work place, time schedule, effect on work performance, and occupational commitment themes were emerged. In general, some teachers said that daily trip to work negatively affects their performance and motivation. Even some of the teacher said that they love their profession, but they also expressed that they can quit the job if they have an alternative option. Final category was about teachers opinions for solutions, and

named as *expectations and wishes*. Three themes emerged, expectations from Ministry of National Education (MONE), expectations from local educational administrators, and expectations from stakeholders. Teachers expect higher salary due to their high loss for transportation, or appointment to schools near their families. They expect more social events, and better conditions in schools for getting rest, additionally they do express free day options on their work-schedule. From the local governors and related occupational associations they expect better alimentation options, better transportation opportunities and time schedules, and qualified professional drivers for transportation.

Conclusion

Study results yield that, in general, teachers have some problems because of working away from home. They express they have physical and psychological problems. Working away from home affects their social and family lives in a negative way. As a result, they indicate they have lower levels of motivation, and even they are being driven out of the profession because of negative conditions. These results can be considered similar to those of previous studies. Avaroğlu et. al. (2000) also report that teachers' motivation is related with location of the school and opportunities around the school.

Beck and Gargiulo (1983) state insufficient salaries are cause of the lower level of motivation, although economic conditions were not the main concern of this study, interview results indicate that cost of the trip to school is important for teachers, and they have a feeling of being disadvantaged when compared the teachers who have opportunity work nearby their work place. Therefore, economic effect of daily trip should be considered as another aspect of lower motivation for these teachers. It should be noted that some teachers expressed their reluctance to go school because of this amount in some days.

Expectations of the teachers can be discussed as alternatives for practitioners, educational administrators. One of the suggestions of the teachers is increasing salaries for teachers who work in this kind of districts away from city centers and have some disadvantages. On the district level, administrators, may have agreement with catering companies for better alimentations. In school level, principals may arrange a room for teachers to get some rest because all the day away from home, teacher do not have a private rooms in school and have to share a room with all other teachers where they complain about uncomfortable furniture. More social gatherings and some more extra social activities can be done for teachers as they feel they have limited time when they are back at home.